

SLOVENSKI

Izdaja in tiska časopisno-založniško podjetje Slov. poročevalce...

Poročevalec

DRUGA IZDAJA

Drugi del četvernih pogajanj

Opazovalci v Ženevi menijo, da zunanji ministri ne bodo opravili vsega dela, da pa to ne zadostuje, da bi konferenco ocenjevali kot neuspešno

Ženeva, 8. nov. Po tridnevem premoru je ženevska konferenca štirih zunanjih ministrov danes nadaljevala delo...

Štirje ministri najbrž neuradno govorili tudi o vprašanju Srednjega vzhoda...

Sprejeta je resolucija o odboru znanstvenikov

ki bodo proučevali in dajali podatke o posledicah atomskega izžarevanja — Glasovanje v odboru za socialna vprašanja

New York, 8. nov. (Tanjug). Politični odbor Generalne skupščine OZN je soglasno sprejel resolucijo o ustanovitvi odbora znanstvenikov...

ziliže, Kanade, Češkoslovaške, Egipta, Francije, Indije, Japonske, Mehike, Švedske, Britanije, ZDA in Sovjetske zveze.

GLASOVANJE V VARNOSTNI SVET

New York, 8. nov. (AFP). Danes ob 16.30 se je začelo v Generalni skupščini OZN trinajsto glasovanje za nestalnega člana Varnostnega sveta.

O Alžiru ne bodo govorili?

Države Latinske Amerike se zavzemajo za črtanje Alžira z dnevnega reda OZN — Delo skrbniškega odbora — Ustanovili bodo sklad za pomoč nerazvitim državam

New York, 8. nov. (AFP). Delegacija držav Latinske Amerike v OZN so sklenile zahtevati od Generalne skupščine, naj črta alžirsko vprašanje z dnevnega reda.

francoska delegacija odšla s sedanjega zasedanja. Zastopnik ZDA pri OZN Cabot Lodge je včeraj eno uro govoril s predsednikom Generalne skupščine Mazom in drugimi predstavniki OZN glede ukrepov, da bi Francija spet sodelovala pri delu Generalne skupščine.

Gospodarsko sodelovanje z Grčijo

Atene, 8. nov. (Tanjug). Člani Jugoslovanske komisije za gospodarsko sodelovanje z Grčijo so prispeli v Atene na zasedanje mešane komisije za gospodarsko sodelovanje med obema državama.

Elektrogospodarska skupnost Slovenije

Poročilo o stanju delovanja na računski in inšpekcijski področji za 7. november 1955.

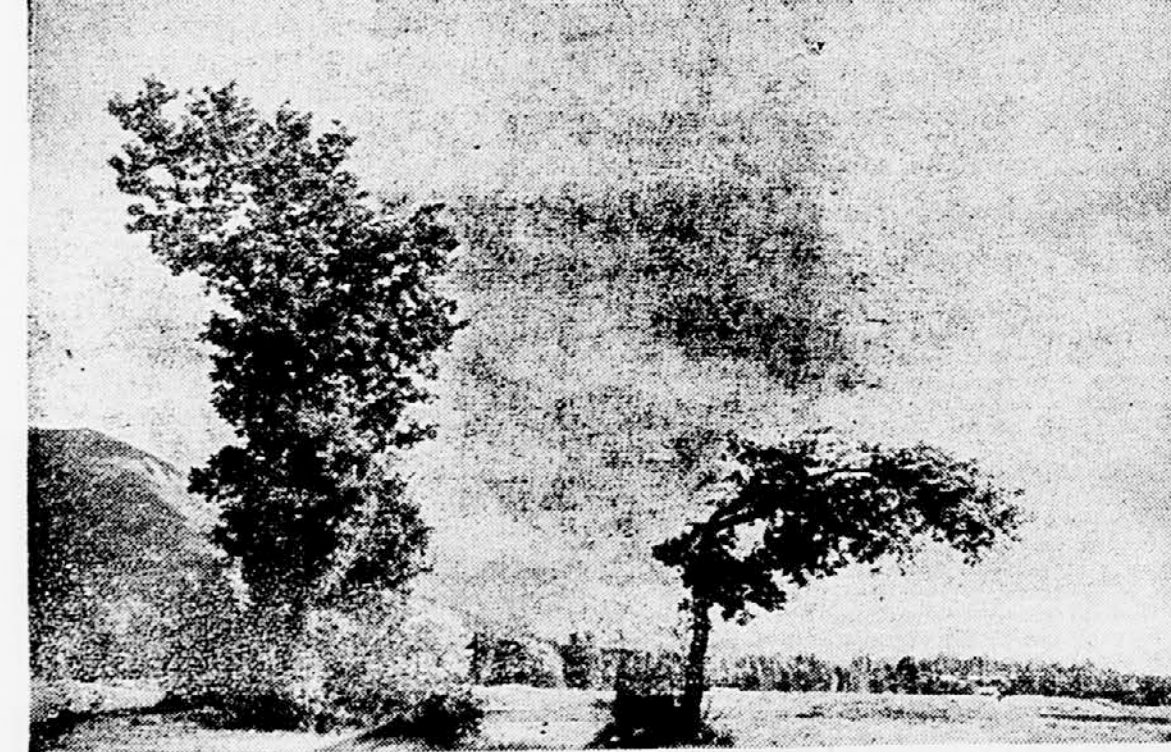
VREME

Vremenska napoved za sredo: V vidni predelni sončno vreme, pomešana postopoma narastajoča oblačnost, v nižinah zametno, deloma nizka oblačnost s krajevnim rosenjem.

Predlog za sklicanje kongresa delavskih svetov

Kongres naj bi se sestel meseca maja ali junija prihodnje leto

Beograd, 8. nov. Na današnji seji odbora za gospodarske organizacije zbora proizvajalcev zvezne ljudske skupščine je bilo sklenjeno, da se predlaga zboru proizvajalcev zvezne ljudske skupščine, naj se maja ali junija prihodnjega leta sliče kongres delavskih svetov vse države.

V jesenskem vetru — Foto Vlasta

Ciprski demantiji

Britanci nimajo novih predlogov za status Cipra — Makarios ne pride v London

London, 8. nov. (Tanjug) V odočilnih britanskih krogih zanikajo, da bi imela britanska vlada nove predloge za rešitev ciprskega vprašanja.

RAZGOVORI V VIDMU

Trst, 8. nov. Na današnjem sestanku stalne mešane jugoslovansko-italijanske komisije za mali obmojni promet v Vidmu so začeli razpravljati o raznih vprašanjih v zvezi s praktičnim uveljavljanjem videmskega sporazuma.

Madžarski strokovnjaki odplovili iz Trsta v Rim

Trst, 8. nov. V Rimu se odpovala skupina madžarskih strokovnjakov za promet, ki se je v Trstu nekaj dni razgovarjala s predstavniki trgovinske zbornice in strokovnjaki za prometna vprašanja o problemih prometa med Madžarsko in zgornjim Jadranskim morjem.

Šola za socialne delavce

V Ljubljani so odprli šolo za socialne delavce, prvo te vrste v republiki. Solanje bo trajalo dve leti s praktičnim in teoretičnim poukom. Dajala bo kvalificirane kadre za opravljanje odgovornih funkcij v socialnem zavarovanju in socialnem skrbstvu, zdravstvu, kriminalistiki in zatiranju alkoholizma.

Uspeh Jugoslavije na X. kongresu mednarodne unije za razvoj turizma

Iz razgovora z jugoslovanskim delegatom tov. dr. Marijanom Brecljem

Ljubljana, 8. nov. Kakor smo že poročali, je bil sredi preteklega meseca v Delhiju v Indiji X. kongres Mednarodne unije turističnih organizacij. Naše udeleženo se je obrnilo na jugoslovanskega delegata na tem kongresu, predsednika Turistične zveze Jugoslavije tov. dr. Marijana Breclja, da bi nam podrobneje pojasnil pomen omenjene organizacije za razvoj turizma v svetu in pomen kongresa v Delhiju.

Tov. dr. Breclj je poudaril, da je v omenjeni organizaciji, ki obstaja že 10 let v članjenih preko 50 držav in sicer so vključene preko svojih oficijelnih državnih turističnih organizacij, naša država konkretno preko Turistične zveze Jugoslavije Mednarodna turistična unija spada v sklop organizacij, ki so formirane pri OZN kot konzultativna telesa. Vpliv te organizacije v mednarodnem turizmu je močan. OZN jo podpira, ker s svojim delom prispeva k bližanju med narodi.

Pravobranilstvo in njegova vloga

Dolžnost zastopanja države, njenih institucij in uradov, ter drugih javnih organizacij pred sodišči in drugimi oblastmi v premoženjsko-pravnih zadevah po nekem določenemu organu ni neka nova tvorba, temveč poznamo ta pravni institut tudi pri nas že iz predvojnega obdobja.

Zakon o zastopanju države in javnih organizacij pred sodišči in upravnimi organi v premoženjsko-pravnih zadevah (Ur. l. FLRJ št. 88/46) je bil po vojni predhodnik zakona o javnem pravobranilstvu. Toda ta zakon še ni predvideval enotnega zastopanja, temveč so bili pooblaščenca za zastopstvo vodje posameznih organizacijskih enot. Zakon o javnem pravobranilstvu z dne 26. aprila 1952 je prinesel bistvene spremembe v načinu zastopanja Federativne ljudske republike Jugoslavije, ljudskih republik, avtonomnih enot, okrajnih mest, občin in ustanov, ki jim je z zakonom priznana svoja pravna oseba.

Predsedem je ta zakon to zastopanje pomenil in določil javna pravobranilstva kot isti organ, ki to zastopstvo izvršuje. S tem zakonom se je naš pravni sistem okrepil, predvsem pa se je okrepila zaščita splošnega ljudskega premoženja, ki je prav za prav bistvena dolžnost in naloga javnih pravobranilcev v naši ureditvi države in ki pri razcepjenem zastopanju po posameznih predstavniških pravnih oseb z ozirom na njihovo razno delo nikakor ni mogla biti dovolj učinkovita.

Dosedajni rezultati in večerne izkušnje so pokazali, da je zastopanje politično-teritorialnih enot in drugih ustanov po strokovnem organu upravičeno in celo nujno, če hočemo splošno ljudsko premoženje ohraniti in okužati pred elementi, ki bi si želeli družbeno imovino na kakršenkoli način prisvojiti.

Nadaljnji razvoj samoupravljanja ljudskih odborov, formiranje komun, v katerih dobivajo občine značaj in funkcije osnovne, družbeno-ekonomske enote, da tudi potreba vključitve dela javnih pravobranilcev z novimi organizacijskimi spremembami sta zahtevala, da se prvotni zakon o javnem pravobranilstvu izpremeni in prilagodi sedanjim potrebam. Novi predlog zakona o javnem pravobranilstvu v načelu ne predvideva izpremembe osnovnih načel sedaj veljavnega zakona, ker so bila ta načela v bistvu pravilna, predvideva pa več važnih novosti, za katere je pokazala praksa, da jih je nujno treba uzakoniti.

Osnovna naloga javnega pravobranilstva je in ostane tudi po novem predlogu zakona zastopanje premoženjsko-pravnih koristi splošnega ljudskega premoženja, ki je v upravi politično-teritorialnih enot, finančno samostojnih zavodov in drugih državnih in gospodarskih organizacij. To zastopanje pa je po zakonu obvezno in je za politično-teritorialne enote in njihove zavode, ki jim je priznana lastnost pravne osebe in imajo svoj predračun dohodkov in izdatkov vključen v njihov predračun. Ostale zavode, ki svojega predračuna dohodkov in izdatkov nimajo vključenega v predračun politično-teritorialnih enot, javno pravobranilstvo zastopala le na njih željo in po njihovem pooblastilu. To je ena izmed novosti predloženega zakona o javnem pravobranilstvu. Načrt zakona pa predvideva tudi, da javna pravobranilstva zastopajo po pooblastilu tudi gospodarske in druge družbene organizacije, kar je tudi novost v nalogah in ovirah javnih pravobranilcev.

Predlog zakona odreja tudi dolžnost javnih pravobranilcev, da v določenih primerih dajejo pravna mnenja državnim organom in ustanovam v zvezi s sklepanjem imovinskih pravnih pogodb in drugih imovinskih pravnih razmerij. Razen tega je praksa pokazala, da družbene skupnosti pozostajo iz različnih vrst zavodov, strokovnih in drugih pogodb med gospodarskimi in družbenimi organizacijami na eni strani in zasebnimi, fizičnimi in pravnimi

gionalnih komisijah, ki so organizirane za posamezne kontinente in v bazinih komisijah, ki so organizirane za obdelavo poedinih problemov. Sedež organizacije je v Ženevi. Mednarodna unija je s svojo veliko aktivnostjo nedvomno v veliki meri prispevala, da se je turizem v svetu po vojni dvakrat povečal. Razumljivo je, da je v tej organizaciji aktivna tudi Jugoslavija, ki se načelno v mednarodnem življenju udeležuje povsod, kjer gre za zblizanje med narodi in utrjevanje miru.

Letošnji kongres je imel zelo širok svetovni značaj. Na njem so v organizacijo stopili tudi novi člani in sicer ZSSR, Poljska in Romunija, kot takolemenovani pridruženi člani pa Japonska, Burma in Filipini. Na tem kongresu so zlasti prišlo do izražanja pozitivne težnje same organizacije okrepiti, konkretizirati njene naloge in v čim večji meri odstraniti zapreke, ki se še pojavljajo v mednarodnem turizmu, pospeševati planinski turizem in tako dalje. Važno vlogo je pri tem odigrala tudi Indija, ki je dala pobudo, da se je kongres vršil v njeni deželi.

Jugoslavija je na tem kongresu odigrala pomembno vlogo. Prvotni je namreč nastopila s samostojnim predlogom, in to naj

Rekonstrukcija industrije sladkorja in olja

BEograd, 8. nov. Zvezni izvršni svet je odobril tovarnam sladkorja in oljarnam že sredi lanskega leta, da svoje potrebne amortizacijske sklade za rekonstrukcijo svojih dotrajanih obratov in moderniziranje tehnoloških procesov. S tem je bila podana materialna podlaga za obnovo tovarn sladkorja in olja, katerih bruto-proizvod znaša okoli 40 odstotkov celotnega proizvodnje živilske industrije. Ker amortizacijski skladi za sistematično rekonstrukcijo niso zadostni, so se tovarne sladkorja in olja pojavile na VI. natečaju Narodne banke s zahtevno, naj se jim dajo posojila iz splošnega investicijskega sklada, iz katerega je po družbenem planu določenih za tovarne sladkorja, oljarne, mlinske, silosne, tovarne živilske krme, konopljarne in kamione - hla dilinke 7.600 milijonov dinarjev.

POSEVČANJE PROIZVODNJE SLADKORJA ZA 2,6 KG NA PREVALICA. Predračunska vsota za rekonstrukcijo vseh osem tovarn sladkorja znaša 11.557 milijonov dinarjev. Iz svojih lastnih skladov bodo tovarne sladkorja vložile 60 odstotkov iz vase, medtem ko se bo ostanek investicij dopolnil s posojilom iz splošnega investicijskega sklada.

V obrazložitvi svojih zahtev poudarjajo tovarne sladkorja, da žele s temi sredstvi popolnoma obnoviti svoje dotrajane stroje in naprave ter poleg tega zaradi boljše izkoriščenosti sladkorne pese. S to rekonstrukcijo bi tovarne sladkorja povečale svoje kapacitete od 152.000 na 197.000 ton sladkorja (računajo 100 delovnih dni). To predstavlja denarno vrednost 1.399 milijonov dinarjev. Povečanje proizvodnje sladkorja bi znašalo na enega prebivalca 2,6 kg na leto, to se pravi, da bi se proizvodnja povečala na 11,6 kg na prebivalca. V zadnjih treh letih se niso zmanjšale samo površine, zasajene s sladkorno peso, temveč je nazadnje tudi povprečni pridelek, ki je za približno 50 metriskih stotov manjši na hektar, kakor je povprečni svetovni pridelek. Zato je za oplenitev surovinske baze iz sklada za pospeševanje proizvodnje določenih blizu 34 milijonov dinarjev. Zastopniki industrije sladkorja smatrajo, da bodo s pomočjo teh sredstev mogli povečati povprečni pridelek nad predvojni in se približati povprečnemu svetovnemu pridelku.

Nameravani so tudi drugi ukrepi. Po programu za napredke kmetijstva v Vojvodini, v asanacijo in melioracijo pašnikov in livad bodo pridobili 250.000 ha polja, izmed katerih jih bodo najmanj 2,6 odstotka posejali s sladkorno peso, namreč novih 6.500 ha. Tudi v drugih krajih bodo pridobili z melioracijo nove obdelovalne površine: na Lonjskem polju okoli 12.000 ha, v Pelagoniji 25.000 ha in v okolici Strumice okoli 7.000 ha. Okoli 10.000 ha teh površin bodo usmerili v proizvodnjo sladkorne pese. V Hrvaški je potrebno povečanje površin, posejanih s sladkorno peso, zaradi pokritja potreb sladkornih tovarn na Belju, v Osijeku in Zupanju, v Makedoniji tudi nameravajo zgraditi tovarno sladkorja.

VEČ GRADBENEGA MATERIALA BO ŠLO NA DEŽELO

Od skupno 70.000 ton cementa, kolikor ga je bilo na razpolago široki potrošnji, je šlo lani na podeželje samo 23 odstotkov celotne količine. Zeleno in ostalega gradbenega materiala je podeželje dobilo komaj 4 odstotke in pol. Tudi letos se stanje ni posebno spremenilo, tako da so ostali močni kupni fondii kmetje koga prebivalstva prav zaradi pomanjkanja gradbenega materiala še v veliki meri neizkoriščeni. Prav gotovo je to vplivalo na ponudbo kmetijskih pridelkov, ki bi ob letošnjih dobri letini mogli biti precej večja. V prvih desetih mesecih letošnjega leta so dobila kmetička gospodarstva samo od socialističnega sektorja več kot 16 milijard dinarjev. Davčni predpisi do konca letošnjega leta znašajo okrog 7 milijard in 500 milijon

Povratek zastopstva SZDLJ z obiska v zahodnih državah

Izjave voditelja delegacije Veljka Vlahovića

Beograd, 8. nov. Delegacija Socialistične zveze delovnega ljudstva Jugoslavije, ki je bila na obisku v Norveški, Danski, Holandiji in Belgiji, se je vrnila nočjo v Beograd. Delegacijo je vodil član predsedništva SZDLJ Veljko Vlahović, člani delegacije pa so bili višji funkcionarji SZDLJ Vlado Bećević, Zvonko Brkić, Boris Zihnerl in Marija Vilfan.

Vodja delegacije Veljko Vlahović je izjavil novinarjem ob prihodu na letališče v Bataniji, da so imeli člani delegacije zelo koristne in prijateljske razgovore s socialisti Norveške, Danske, Holandske, Belgije in na povratku z voditelji socialistične stranke Francije.

»V vseh teh strankah,« je dejal Vlahović, »obstaja iskrena želja po sodelovanju s Socialistično zvezo delovnega ljudstva Jugoslavije. Možnosti sodelovanja so zelo velike. Začelo se je že prej in se bo nadaljevalo v bodoče. Pomembno je, da je to sodelovanje prevzelo nove oblike, ki jih nismo pričakovali niti mi niti socialisti teh držav, ki pa jih je vstilo življenje samo. Seveda so tudi razlike v pojmovanjih, kar je povsem razumljivo, toda obstoje mnoge skupne naloge, skupni interesi in stiki, na podlagi katerih se more sodelovati.«

Veljko Vlahović je še izjavil, da se je delegacija SZDLJ Jugoslavije najdlje zadržala v Norveški, kjer je pet dni razpravljala o raznih vprašanjih, ki so bila pripravljena vnaprej.

nimi in strankinimi voditelji v Oslu in drugih krajih. Proučili so tudi združeno gibanje v tej državi.

Med dvodnevnim bivanjem v Danski so imeli razgovore o nekaterih vprašanjih z danskimi socialisti. Po izjavi Veljke Vlahovića so bili tudi ti razgovori uspešni. Člani jugoslovanske delegacije so spoznali vrsto novih interesantnih problemov v Danski, danske socialiste pa so seznanili z nekaterimi problemi Jugoslavije.

Jugoslovanski socialistični voditelji so bili v Holandiji gosti skupine socialističnih ljudskih poslancev, ki so se pred podlignim letom mudili v Jugoslaviji. Tudi v Belgiji so imeli razgovore z voditelji belgijske socialistične stranke, med katerimi je bil tudi njihov predsednik Buset.

Na povratku v domovino se je mudila jugoslovanska delegacija nekaj dni v Parizu, kjer so ji ugledni francoski socialisti priredili obed. Ob tej priložnosti so se razgovarjali z Moletom, z Julesom Mochem in drugim funkcionarji francoske socialistične stranke.

Na svojem potovanju so bili funkcionarji SZDLJ Jugoslavije nad tri tedne.

Dvzinski tečaj

Na rednem sestanku so bili dne 8. novembra zaključeni po naslednjih tečajih:

US dolar 2.460, 2.493,03; Lstg - 7.462,22; DM - 56.253,58; Frs 4.290, 3.000; Efrs - 730,05; Sfrs 49.500, 50.771,29; Lit 450, 436,42; Hfl 62.700, 63.500; Sv. kr. - 35,000; obr. dolar Avstr. 2.390, 2.323,04; obr. dolar Danska - 2.100; obr. dolar Fin. - 1.520; obr. dolar Gbr - 1,850; obr. dolar Izr. 1.230, 1.245; obr. dol. Arg. 1.100, -; obr. dolar Braz. - 1,325; obr. dolar Madž. - 2,200; obr. dolar CSR - 1,300, 1,22.

Opomba: Številke pomenijo: 1. tečaj v Ljubljani, 2. predhodni srednji tečaj FLRJ. Srednjih tečajev zaradi tehničnih ovir ni bilo možno zbrati.

Situacija: Po znižanih tečajih je bilo na danes rednem sestanku znanjšee povpraševanje po švedskih frankih in belgijskih frankih, vendar je ostalo blago še neprodano. Za avstrijske obračunske dolare je bilo napravljenih več zaključkov v manjših zneskih, toda posredna je bila tožilna, da je ostal strokralni iznos povpraševanja neprodan. Tudi v ostalih devizah so ostali večji zneski neprodani. Neoprito je ostalo povpraševanje deviz po tečajih, ki niso ustrezali situaciji, zaradi česar ni prišlo do zaključkov. Samo za italijanske lire je bila ponudba nasprotno povpraševanju nezadostna. Procent je bil srednji.

Naročniki SLOVENKEGA POROČEVALCA so zavarovani proti posdicam n e z g o d !

Pašniške pravice koroških kmetov na Gorenjskem

Kranj, 8. nov. Danes je bilo v Kranju zasedanje OLO, ki za je vodil predsednik Miran Košmelj. Na dnevnem redu je bila razprava o odloku, s katerim se priznavajo koroškim agrarnim in serviturnim skupnostim nekdanje pravice do paš, napačanja živine in sekajna lesa na jugoslovanskem območnem področju. Na podlagi sporazumov v Gleichenbergu iz l. 1952, podpisanih od avstrijske in jugoslovanske vlade, ter pripravljene avstrijsko-jugoslovanske komisije v Mariboru iz 1953, so v odloku pogajanja med bivšim OLO v Radovljici in sedanjim OLO v Kranju ter med zastopniki koroških agrarnih skupnosti o paš; in drugih pravicah koroških kmetov

na jugoslovanskem ozemlju, ki spada v okvir OLO v Kranju. Ta pogajanja so se nadaljevala letos poleti pri nas in v začetku oktobra v Beljaku, kjer je bil končno dosežen sporazum. Ta sporazum je danes OLO Kranj v obliki odloka sprejel.

S tem so koroški kmetje dobili pravico, da na planinah Jopicca, Crni vrh, Trčarica in Mikulina lahko pasejo svojo živino, da lahko sekajno les za gospodarske objekte na teh planinah ter postavijo okoli teh planin ograje. Potrebno bo čim prej napraviti za te planine gospodarski načrt ter razmejiti pašnike in gozdove. Predlagani odlok je OLO soglasno sprejel.

Poleg članov OLO so se seje udeležili tudi zastopnik delovne vlade Koroške dr. Reseljevič, ki je v kratkih besedah spregovoril o pomenu tega sporazuma, ter koroški kmetje, ki bodo sedaj lahko pašli na našem ozemlju. Koroški kmetje so se zahvalili naši oblasti, ki je pokazala toliko uvidnosti pri reševanju tega vprašanja.

Na današnji seji so izvolili še komisijo za štipendije. Kakor je bilo razvidno iz poročila je v kranjskem okraju razdeljenih štipendij za 60 milijonov dinarjev, in sicer 1.300 štipendistom. Po seji je bilo skupno kosilo na čast koroških gostov, ki so si nato ogledali še Gorenjsko.

Jubilejni koncert orkestra SKUD »Ivan Cankar« v Celju

CELJE, 8. nov. Sinočnji jubilejni simfonični koncert v počastitev desetletice uspešnega dela orkestra SKUD »Ivan Cankar« v Celju bo še dolgo ostal v spominu. Velika dvorana Narodnega doma je bila pretesna, da bi mogla sprejeti vse, ki so želeli slišati tokrat pomemben domači orkester pod vodstvom prof. Dušana Saneina. Spored je bil skrbno in dobro izbran. Začel je pričalet Beethovenjmu Ipavcu kot enemu izmed najbolj značilnih predstavnikov slovenske dramatične glasbe. Orkester je njegovo »Serena« v celjskih okoliščinah z velikim občutjem in je dosegel svoj višek v tretjem stavku. Sledila je Haydnova »Simfonijska« v g-duru št. 6 v štirih stavkih. Optimistični klasični, ki je dobil v celjskem orkestru odličnega izvajalca, je bil tudi pri hvaležnih poslušalcih toplo sprejet. Orkester je v tem delu odlikoval izredna zvočnost. Z najbolj značilnim delom norveškega glasbenika dramatika Edvarda Griega »Koncert« v g-molu za klarinet in orkester s katerim se je sinočnji koncert končal, je celjski orkester pokazal vse svoje odlike in fine. To je bila velika levedba, ki jo je dirigiral, ki sta ga orkester ter pianist-

Rekorden pridelek fižola

Tudi letos imamo v naši državi zelo dober pridelek fižola. Če primerjamo predvojni proizvodnjo z današnjo, vidimo, da je bivšojna ni nikoli dosegla pridelka zadnjih nekaj let. V primerjavi z najvišjo zabeleženo predvojni proizvodnjo 19.277 vagonov v letu 1937, je bil pridelek v letu 1953 večji za 2.851 vagonov. Lansko leto je bil pridelek prav tako dober in je znašal 17.134 vagonov, medtem ko ga letošnje leto ocenjujemo na nad 21.000 vagonov. Zaradi dobrega lanskega pridelka imamo še danes v trgovini in pri proizvajalcih znatne količine lanskega fižola. Zaradi tega je verjetno, da bo cena fižola letos razmeroma nizka.

OREJOJEJO

BERGOJ VOJNAK (glavni in odgovorni urednik)
FRANČEK DRENOVEC (notranja politika)
ALEKSANDER JAVORNIK (gospodarstvo)
DUŠAN RENKO (unanjsa politika)
MILAN REGA (kultura)
FRANČEK LIPVA (sport)
Za odreja odgovarja BORIS KRMAČ

OB ROBU dogodkov

Kandidatura

Po drugem zastopju je Generalna skupščina OZN danes spet glasovala, volila je nastalnega člana Varnostnega sveta, glede katerega se nikakor ne morejo sporazumeti. Poljska je kot kandidat pri zadnjem glasovanju dokončno odpadla, ostali so Filipini in Jugoslavija. Stanje po zadnjem glasovanju: 32 : 24 glasovom v korist Filipinov.

Po tem rezultatu je Velika Britanija, ki podpira kandidaturu Jugoslavije predlagala prenos, ki ga je skupščina prekinila z današnjim glasovanjem. V času, ko to pismo, še ni podatkov o izidu današnjega glasovanja.

ZDA so vztrajno podpirale Filipine, češ azijske države zaslužijo boljše zastopstvo v Varnostnem svetu. Teško bi rekli, da je bila poteza ZDA napravljena na pravi način in o pravem času. Po »gentlemanem« spoznanju iz leta 1946 je bilo sklenjeno, da bo mesto v Varnostnem svetu rezervirano za eno od držav Vzhodne Evrope. S svojo potezo je ameriška delegacija po nepotrebnem ustvarila zmedo in napetosti v kuluarjih sedišča OZN, ne le med vzhodnimi delegacijami na eni in zahodnimi na drugi, temveč tudi v zahodnem taboru samem, če namemo uporabiti ta nekoliko obrabljjen in v času koeksistence neprimeren izraz.

Velika Britanija je namreč pravilno presodila, da gre za načelno vprašanje, ki ga ne kaže reševati drugače kot v smislu sporazuma iz leta 1946, ker bi bil sicer ustvarjen nevaren precedent, razen tega pa poteza delegacije ZDA v dolgotrajnem smislu res pomeni nekakšne recidiv hladne vojne.

Zato je britanska delegacija v smislu doslednega izvajanja sporazuma predlagala kompromisno rešitev: kandidaturu Jugoslavije, ki bi bila sprejemljiva za obe strani. Naša država se sama ni kandidirala, posebej, ker je bila že izvoljena v ekonomsko-socialni svet, toda glede na položaj je sprejela kandidaturu. Ta je naletela na precej ugoden odmev v krogu OZN, posebno med evropskimi delegacijami. Pa tudi zato, ker sodi, da ima zaradi svoje vloge v svetu do tega mesta polno pravico in pa zaradi doslednega spoštovanja dogovorov.

ZDA iz razumljivih razlogov niso moglo opustiti kandidature Filipinov in so med azijskimi in latinsko-ameriški delegacijami dobile zadosti podpore, da dvajseti glasovanji ni prineslo nobenega konstruktivnega rezultata. Ne da bi se globlje spuščali v umestnost takih predlogov lahko smemo, da poslovanju organa kot je Varnostni svet, ki ima pred seboj obsežen dnevni red, tako stanje stvari nikakor ni v korist.

Nadomest se je pojavil nov kompromisni predlog: Filipini naj bi bili izvoljeni letos za dve leti, za njimi pa bi prišla na vrsto Jugoslavija. Predlog je prišel iz vrst dežel Beneluksa in Skandinavije, ki obično žele najti izhod iz nezarečene zagate.

Da je izhod treba najti je jasno, toda kaže, da je novi kompromisni predlog bolj namenjen izgledati anglo-ameriškega nasprotstva, ki je nastalo zaradi različnih mnenj o tem, kdo naj bo izvoljen v Varnostni svet. Toda tik pred glasovanjem se ni bilo znakov, da bi bil dosežen sporazum. Opozorilci trdijo, da je pričakovati nov zastoj.

Novi kompromisni predlog naj bi bil podlaga za nov »gentleman's agreement« — t. j. sodeč naj bi izmenoma imele azijske in vzhodnoevropske države. Sodimo, da je tak predlog nujno obsojen na propad, ker poraja samo nova trenja, ki niso potrebna.

V tem se strinjamo z britanskim delegatom, ki je dejal: »Ni dvoma, da morajo biti azijske države širše zastopane v Varnostnem svetu. Ta potreba bo še večja, ko bodo, kot upamo, sprejeti novi člani. Tedaj bo najbrž treba skleniti nov gentleman's spoznanje, tako, ki bi bil sprejemljiv za vse. Do tedaj pa je treba spoštovati dosedanja... Jugoslavija je še naprej kandidat in mi jo bomo seveda podprli.«

J. Stular

Nov rezident v Maroku

Francoska vlada se je odločila za dosedanjega prefekta pariške policije Andreja Dubois — Ben Jusuf se pripravlja na prevzem oblasti

Paris, 8. nov. (Tanjug) Jutri bo prefekt pariške policije André Dubois imenovan za novega generalnega rezidenta v Maroku. Francoska vlada, je kakor zadržuje, v načelu se potrdila to imenovanje, uradno pa ga bo objavila po jutrišnji seji. Vlada je določila na to mesto politično in ne vojaško osebnost, ker meni, da so v Maroku sedaj politična vprašanja važnejša kot vojaška.

V Parizu pa so presenečeni nad naglim naraščanjem atentatov v Maroku. V zadnjih 48 urah je bilo ubitih 21 ljudi, ranjenih pa 65. Pariški opazovalci pravijo, da nacionalistične stranke, zlasti Istiklal, nadaljujejo oborožen boj, ker se njihovo vodstvo s slutanom Ben Jusufom še ni v celoti sporazumelo glede programa reform. Razlike se kažejo zlasti glede določitve načel o bodočih odnosih med Francijo in Marokom ter sestave reprezentativne vlade. Pričakujejo, da bo sultan 16. novembra, ko se namerava vrniti v Rabat, objavil načrt za rešitev sedanje krize. Člani kronskega sveta, ki bodo še nekaj dni opravljal tekoče zadeve, so danes odpotovali v

Faurove težave

Senat se strinja, toda pred volitvami bi spremenil volilni zakon

Paris, 8. nov. (Tanjug). Predsednik francoske vlade Edgar Faure je danes zahteval od senatorjev, naj čimprej sprejmejo predlog vlade o razpisu parlamentarnih volitev decembra. Odločno se je upri temu, da bi senat sprejel amandma k vladnemu predlogu, ki je bil že sprejet v narodni skupščini. »Ves svet vidi, da moramo

Japonska vlada bo odstopila

Tokio, 8. nov. (AP) Prvi sekretar predsedstva japonske vlade Nemoto je izjavil večeraj, da namerava vlada predsednika Hatoyama 21. novembra odstopiti. Nova konservativna vlada bi morala prevzeti oblast naslednj dan.

Izpolnitev tega načrta pa je odvisna od tega, če se bosta združili obe konservativni stranki — vladajoča demokratska stranka in liberalna stranka. Pooblaščenec obeh strank se še ne morejo odločiti, kdo bo vodja in predsednik nove konservativne vlade. Računajo, da bo sedanji predsednik japonske vlade Ičiro Hatoyama predsednik nove vlade. Bivši podpredsednik vlade Taketora Ogata je kandidat liberalcev za ta položaj.

Egiptovske terjatve v Veliki Britaniji

London, 8. nov. (Reuter) Egiptovski minister za finance dr. Abdul Moneim el Kajsuni se jutri sestaja z britanskim ministrom za finance Butlerjem. Govorila bosta o pred kratkim deblokiranih egiptovskih šterlinških terjatvah v zvezi z egiptovskim projektom o zgraditvi velikega asanškega jezusa. Egiptovski minister bo govoril tudi z guvernerjem angleške narodne banke Cobboldom. Konec tedna bo Kajsuni odpotoval v ZDA na razgovore s funkcionari mednarodne banke o omejenem projektu.

POSLEDICA RAZPRAVE O AFERI BURGESS-MACLEAN

London, 8. nov. (AFP). V britanskem Spodnjem domu se je srušil končala debata o zadevi Burgess-MacLean, ne da bi bila sprejeta resolucija. Predsednik Eden je odklonil zamisel, da bi izvedli anketo o delovanju Foreign Officea in obveščevalne službe ter dejal, da niti eden visoki funkcionar ministrstva za zunanje zadeve ni skušal prikriti v aferi Burgess Mac Lean izdaje proti državi. Predlagal je, da bi ustanovili ožjo komisijo članov kraljičnega zasebnega sveta, ki bi proučila vse ukrepe v zadevi Burgess-Mac Lean in preiskala možnosti, kako pre-

Cafe Filho bo odstopil

Rio de Janeiro, 8. nov. (AFP). Po nasvetu svojih zdravnikov se je predsednik Cafe Filho odločil, da bo odstopil. Drevi bo izročil oblast sedanjemu vršniku dolžnosti predsednika Carlosu Luzu.

Stavka letalskega osebja v Franciji

Paris, 8. nov. (AFP). Sindikalna zveza civilnega letalstva je poslala osebju pariškega okrožja poziv k splošni stavki, ki naj bi se začela v četrtek popoldne. Stavka bo zajela v glavnem letališči Orly in Bourget, kjer je osredotočen skoraj celotni francoski letalski promet. Po sporočilu sindikalne zveze pa so v raznih okrožjih metropole in Francoske unije referendum med letalskim osebjem glede stavke. Sindikat meteorologov je istočasno svetoval, svojim članom, naj razmislijo, če se ne bi pridružili stavki letalskega osebja.

V upravi civilnega letalstva je okrog 3.600 sodelavcev, meteorologov pa je okrog 2.000. Čeprav stavka ne bi obsegala navigatorjev in letalcev, utegne vžlic temu ohriniti letalski promet.

Ofenziva na Celebesu

Džakarta, 8. nov. (AP). Kopenske, pomorske in letalske sile so začele na Celebesu novo ofenzivo, da bi uničile glavno tukulimanskih teroristov »Dar ul Islam«, ki jih je od 30 do 50 tisoč. Celebes in zahodna ter srednja Java so glavna srelišča gverilskih bojev te organizacije, ki hoče strmoglaviti sedanjo indonezijsko vlado in ustanoviti teokratsko državo.

Nov rezident v Maroku

Francoska vlada se je odločila za dosedanjega prefekta pariške policije Andreja Dubois — Ben Jusuf se pripravlja na prevzem oblasti

Paris, 8. nov. (Tanjug) Jutri bo prefekt pariške policije André Dubois imenovan za novega generalnega rezidenta v Maroku. Francoska vlada, je kakor zadržuje, v načelu se potrdila to imenovanje, uradno pa ga bo objavila po jutrišnji seji. Vlada je določila na to mesto politično in ne vojaško osebnost, ker meni, da so v Maroku sedaj politična vprašanja važnejša kot vojaška.

V Parizu pa so presenečeni nad naglim naraščanjem atentatov v Maroku. V zadnjih 48 urah je bilo ubitih 21 ljudi, ranjenih pa 65. Pariški opazovalci pravijo, da nacionalistične stranke, zlasti Istiklal, nadaljujejo oborožen boj, ker se njihovo vodstvo s slutanom Ben Jusufom še ni v celoti sporazumelo glede programa reform. Razlike se kažejo zlasti glede določitve načel o bodočih odnosih med Francijo in Marokom ter sestave reprezentativne vlade. Pričakujejo, da bo sultan 16. novembra, ko se namerava vrniti v Rabat, objavil načrt za rešitev sedanje krize. Člani kronskega sveta, ki bodo še nekaj dni opravljal tekoče zadeve, so danes odpotovali v

Faurove težave

Senat se strinja, toda pred volitvami bi spremenil volilni zakon

Paris, 8. nov. (Tanjug). Predsednik francoske vlade Edgar Faure je danes zahteval od senatorjev, naj čimprej sprejmejo predlog vlade o razpisu parlamentarnih volitev decembra. Odločno se je upri temu, da bi senat sprejel amandma k vladnemu predlogu, ki je bil že sprejet v narodni skupščini. »Ves svet vidi, da moramo

Japonska vlada bo odstopila

Tokio, 8. nov. (AP) Prvi sekretar predsedstva japonske vlade Nemoto je izjavil večeraj, da namerava vlada predsednika Hatoyama 21. novembra odstopiti. Nova konservativna vlada bi morala prevzeti oblast naslednj dan.

Izpolnitev tega načrta pa je odvisna od tega, če se bosta združili obe konservativni stranki — vladajoča demokratska stranka in liberalna stranka. Pooblaščenec obeh strank se še ne morejo odločiti, kdo bo vodja in predsednik nove konservativne vlade. Računajo, da bo sedanji predsednik japonske vlade Ičiro Hatoyama predsednik nove vlade. Bivši podpredsednik vlade Taketora Ogata je kandidat liberalcev za ta položaj.

Egiptovske terjatve v Veliki Britaniji

London, 8. nov. (Reuter) Egiptovski minister za finance dr. Abdul Moneim el Kajsuni se jutri sestaja z britanskim ministrom za finance Butlerjem. Govorila bosta o pred kratkim deblokiranih egiptovskih šterlinških terjatvah v zvezi z egiptovskim projektom o zgraditvi velikega asanškega jezusa. Egiptovski minister bo govoril tudi z guvernerjem angleške narodne banke Cobboldom. Konec tedna bo Kajsuni odpotoval v ZDA na razgovore s funkcionari mednarodne banke o omejenem projektu.

POSLEDICA RAZPRAVE O AFERI BURGESS-MACLEAN

London, 8. nov. (AFP). V britanskem Spodnjem domu se je srušil končala debata o zadevi Burgess-MacLean, ne da bi bila sprejeta resolucija. Predsednik Eden je odklonil zamisel, da bi izvedli anketo o delovanju Foreign Officea in obveščevalne službe ter dejal, da niti eden visoki funkcionar ministrstva za zunanje zadeve ni skušal prikriti v aferi Burgess Mac Lean izdaje proti državi. Predlagal je, da bi ustanovili ožjo komisijo članov kraljičnega zasebnega sveta, ki bi proučila vse ukrepe v zadevi Burgess-Mac Lean in preiskala možnosti, kako pre-

Cafe Filho bo odstopil

Rio de Janeiro, 8. nov. (AFP). Po nasvetu svojih zdravnikov se je predsednik Cafe Filho odločil, da bo odstopil. Drevi bo izročil oblast sedanjemu vršniku dolžnosti predsednika Carlosu Luzu.

Stavka letalskega osebja v Franciji

Paris, 8. nov. (AFP). Sindikalna zveza civilnega letalstva je poslala osebju pariškega okrožja poziv k splošni stavki, ki naj bi se začela v četrtek popoldne. Stavka bo zajela v glavnem letališči Orly in Bourget, kjer je osredotočen skoraj celotni francoski letalski promet. Po sporočilu sindikalne zveze pa so v raznih okrožjih metropole in Francoske unije referendum med letalskim osebjem glede stavke. Sindikat meteorologov je istočasno svetoval, svojim članom, naj razmislijo, če se ne bi pridružili stavki letalskega osebja.

V upravi civilnega letalstva je okrog 3.600 sodelavcev, meteorologov pa je okrog 2.000. Čeprav stavka ne bi obsegala navigatorjev in letalcev, utegne vžlic temu ohriniti letalski promet.

Ofenziva na Celebesu

Džakarta, 8. nov. (AP). Kopenske, pomorske in letalske sile so začele na Celebesu novo ofenzivo, da bi uničile glavno tukulimanskih teroristov »Dar ul Islam«, ki jih je od 30 do 50 tisoč. Celebes in zahodna ter srednja Java so glavna srelišča gverilskih bojev te organizacije, ki hoče strmoglaviti sedanjo indonezijsko vlado in ustanoviti teokratsko državo.

NOVICE V SLIKI

Maroški sultan Ben Jusuf se v Parizu posvetojuje s francoskimi državniki o bodočem statusu Maroka. Kot znanje bo 16. novembra odpotoval v Rabat, kjer bo spet zasedel maroški prestol. — Na sliki vidimo prihod Ben Jusufa v Pariz. Od leve na desno: princ Moulay Hassan, sultan Ben Jusuf, ministriški predsednik Ben Slimane in član kronskega sveta Si Bekkal.

Saret pojde kupovat

Izraelski zunanji minister se odpravlja v Washington z zahtevami po orožju — Izraelci so že pripravili odgovor na Hammerskjoldove predloge

JERUZALEM, 8. nov. (AP) Izraelski minister za zunanje zadeve Moše Saret bo ta teden odpotoval v ZDA, kjer bo ponovno razložil izraelske zahteve po orožju. Zastopnik izraelskega ministrstva za zunanje zadeve pravi, da potrebuje Izrael orožje zato, ker so se obnovili spopadi na Izraelsko-arabski meji in ker se hoče sovjetski blok vrniti na Srednji vzhod s tem, da bi do baviljal orožje in gospodarsko pomagala arabskim državam.

Jutri bodo izročili izraelski odgovori na predloge generalnega sekretarja OZN Hammarskjolda o pomirjenju na izra-

elsko-egiptovskimi meji. Sefu komisije za nadzorstvo nad premirjem generalu Burns. Nato bo general Burns navezal stike z egiptovskimi predstavniki, da bo dobil odgovor tudi od njih. V četrtek pa bo odpotoval v Kairo, kjer ima napovedan sestanek s kanadskim ministrom za zunanje zadeve Pearsonom.

Izraelski veleposlanik v Otaavi je zanikal vesti iz tujih virov, češ da je dejal, da bi hotel Izrael dobiti orožje v Kanadi. Tudi iz kanadskih virov potrjujejo, da izraelska vlada ni napravila korakov v tem smislu pri kanadski vladi.

Izraelski veleposlanik v Washingtonu Aba Eban se je večeraj spet razgovarjal z ameriškim generalnim sekretarjem OZN Hammarskjoldom o popuščenju napetosti pri Gazi bodo vključeni na dnevni red političnega odbora Arabske lige, ki se bo jutri zbral v Kairu. Pomočnik generalnega sekretarja Arabske lige Raef Belama je po sinočnjem drugem razgovoru z egiptovskim ministrom za zunanje zadeve Favizjem dejal, da bodo na zasedanju razpravljali tudi o vseh vprašanjih arabskega sveta. Na dnevni red, ki vsebuje sedaj samo spor med Veliko Britanijo in Saudsko Arabijo glede zelenice Buraimi, morajo priti tudi »nedavni izraelski napadi in predlogi Daga Hammarskjolda«.

Predsednik sirjske vlade in minister za zunanje zadeve Said Gazi je davi prispel v spremstvu sirjskega ministra obrambe in treh višjih častnikov v Kairo na zasedanje političnega odbora Arabske lige. Preden je odpotoval iz Damaska, je predsednik Gazi dejal, da se bo vrhovi svet v okviru sirjsko-egiptovske vojaške zveze zbral v Kairu, da bo organiziral skupno obrambo.

SEUL, 8. nov. (AFP) Neko južnokorejsko lovsko letalo je strmoglavilo danes na neko šolo v Teguju. Mrtvi so pilot in 8 učencev, ranjenih pa je 30 otrok.

BUENOS AIRES, 8. nov. (AFP) Argentinska policija je sinoči v Buenos Airesu razgnala sestanek komunistične partije. Več ljudi je bile ranjenih, nekaj pa so jih aretirali.

TOKIO, 8. nov. (AFP) Združeno poveljstvo sporu, da je vojaško letalo, ki je vzletelo iz poljske predstavnice v komisiji za premirje na Koreji, strmoglavilo, ker ga je

Bayar se je vrnil v Ankaro

Aman, 8. nov. (Reuter). Predsednik Turčije Dželal Bayar je odpotoval danes iz Amana po šestdnevnem uradnem obisku v Jordanu. Bil je gost kralja Husaina. Dželal Bayar je prvi turški predsednik, ki je po propadu atamanskega cesarstva v prvi svetovni vojni obiskal Jordan.

TELEGRAMI

zajel snežni vihar in zaradi slabe vidnosti. PESHAWAR, 8. nov. (AFP) Kanadski minister za zunanje zadeve Lester Pearson, je izjavil novinarjem, da je Kanada pripravljena posredovati za rešitev spora med Indijo in Pakistanom za Kašmir. Doslej nobena teh držav še ni izrazila želje v tem smislu.

jih imajo v obratih drugih industrijskih panog. Rudarstvo in železarstvo v Zahodni Nemčiji bo doživelo resno krizo, če ne bo vlada pravočasno poskrbela za zboljšanje delovnih pogojev v vseh obratih teh dveh zelo važnih industrijskih panog.

V vseh zahodnonemških industrijskih obratih je bilo v prvi polovici letošnjega leta zaposlenih okoli 900.000 delavcev, več kot v prvi polovici lanskega leta. Vseh zaposlenih delavcev ni bilo po koncu meseca septembra zaključni statistiki 17,8 milijona, kar presega število zaposlenih delavcev v primerjavi z lanskim letom in je bilo tako letos konec septembra v vseh industrijskih obratih samo še 4,7 odstotka brezposelnih, medtem ko jih je bilo pred dvema letoma 5,5 odstotka. Moških brezposelnih delavcev ni bilo pred enim letom še 3,9 odstotka, zdaj pa jih je samo še 1,8 odstotka. Za vse te brezposelne delavce mora biti plač. Kakor smo že poročali, je o tem velikem problemu že razpravljali Bundestag na svojem zasedanju v Berlinu, čeprav takrat še ni imel na razpolago vseh podatkov, ki so jih zdaj o industrijski proizvodnji in o zunanji trgovini zbrali in objavili pristojni uradi.

Nemška industrija

Kadar govorimo o nemški industriji, govorimo seveda o industrijski proizvodnji v Zahodni Nemčiji, kajti iz Vzhodne Nemčije je le malo podatkov o njenem industrijskem razvoju. Vlada Zahodne Nemčije pa izdaja vsak mesec zelo natančne podatke o industrijski proizvodnji v državi. Iz teh podatkov je na primer razvidno, da se je meseca septembra letos industrijski produktivni indeks v primerjavi s svojim temeljem v letu 1936 dvignil v vsakem delovnem dnevu od 190 na 215 ali 8 odstotkov. Obseg industrijske produkcije je letos v priložni merjavi s septembrom lanskega leta dvignil za 14,4 odstotke.

Podatki vlade v Bonnenu so bili sestavljeni po stanju meseca septembra, ker je ta mesec nekakšen mejnik med letošnim in jesensko konjunkturo dobo. V tem mesecu se bodo podatki v marsičem spremenili in se da pričakovati, da bo zahodnonemška industrijska proizvodnja še večja, kot je bila v dobi, ki jo upošteva pregled od konca meseca septembra. Tudi v dobi septembrskega pregleda so bile velike spremembe in se je tako na primer obseg industrije, ki izdeluje predmete za splošno potrošnjo, povečal že v enem mesecu za 14 odstotkov. Proiz-

vodnja industrije, za katero so bile potrebne investicije, pa se je v enem letu povečala za 22,9 odstotka. Proizvodnja energije se je v Zahodni Nemčiji v enem letu povečala za 10,3 odstotka.

Ni pa zadovoljiv razvoj v rudarstvu, čeprav se je proizvodnja v rudnikih v enem letu zvišala za 4,3 odstotka. V rudnikih Zahodne Nemčije že primanjkuje kvalificiranih delovnih moči in pristojni uradi za evidenco in zaposlovanje delovnih moči so v svojih zadnjih izkazih navedli, da je v rudnikih na razpolago nad 15.000 službenih mest in da se še niso oglasili za ta razpoložljiva delovna mesta primerni delavci. V zadnjih mesecih je svoje delo v rudnikih zapustilo mnogo delovnih moči ter se preselilo v obrate drugih industrijskih panog, ker zahodnonemška vlada še ni ugodila zahtevam Zveze rudarjev, ki zahteva ne samo višje meze, temveč tudi rešitev raznih drugih delovnih pogojev za svoje člane.

Tudi v železnarstvu in jeklarstvu je na razpolago po zadnjih statističnih podatkih okoli 25 tisoč službenih mest, ker je mnogo delovnih moči odpovedalo svoje delo v obratih te industrije zaradi boljših pogojev, ki

trgovini Zahodne Nemčije, pri kateri se je vrednost uvoza zvišala za 5. vrednost izvoza pa za 6 odstotkov. V primerjavi s povečanjem industrijske proizvodnje za zvišanje zahodnonemškega izvoza ni v pravem skladu in so že mnogi gospodarski strokovnjaki izrazili svojo zaskrbljenost, da bo imelo gospodarstvo Zahodne Nemčije velike škodo, če ne bo našlo novih tržišč za svoje industrijske izdelke. V zadnjih mesecih se je precej omejilo kupovanje zahodnonemških industrijskih izdelkov v Egiptu, Turčiji, Avstraliji, Argentini in Braziliji. Zahodna Nemčija mora nujno nekaj storiti, da se bo spet povečala njena aktivnost na tržiščih teh držav ter da si bo hkrati pridobila iz izdelke svoje industrije še druga tržišča.

Ce se to ne bo posrečilo, bo imela Zahodna Nemčija od povečanja svoje industrijske proizvodnje samo notranje gospodarske težave, ki se bodo predvsem izražala v podražitvi cen najrazličnejših industrijskih izdelkov in s tem v zvezi seveda tudi z zahtevami zvišanja mezd in plač. Kakor smo že poročali, je o tem velikem problemu že razpravljali Bundestag na svojem zasedanju v Berlinu, čeprav takrat še ni imel na razpolago vseh podatkov, ki so jih zdaj o industrijski proizvodnji in o zunanji trgovini zbrali in objavili pristojni uradi.

Kakšni naj bi bili novi instrumenti družbenega plana v trgovini

O novih instrumentih družbenega plana v notranji trgovini za leto 1956 so se razpravljali pri Zvezi trgovinskih zbornic, pa tudi pri naši republiški trgovinski zbornici so bili plani instrumenti za predmet diskusije. Na zadnjem sestanku pretekli ponedeljek sta skupno s tajniki okrajnih trgovinskih zbornic odbor za organizacijo tržišča ter finančni odbor formulirala svoje predloge, ki jih bodo dostavili Zvezi trgovinskih zbornic, ta pa bo stavila predloge Zavodu za gospodarsko planiranje.

Zadnji čas so se razprave precej ukvale okrog vprašanja, ali je sedanjí plačni sistem v trgovini dovolj stimulativen za poslovanje naših trgovinskih podjetij. S sedanjim sistemom so plače določene z odstotkom vrednostnega prometa in ker pri določanju plač ni kakšne odvisnosti od velikosti količinskega prometa, sam sistem večkrat vzpodbuja tudi k neupravičenemu zviševanju cen. Povečanje plačnega sklada podjetja je mogoče doseči zgolj s povečanjem finančnega prometa, to pa se da doseči tudi z vžiganjem cen in se podjetjem pri tem ni treba truditi za istočasno povečanje količinskega prometa. Že s tem, da trgovina drago kupuje, obenem ustvarja velik promet in s tem večje plače v fondih, trgovina, žal, ne vpliva na zniževanje nabavnih cen, relativno omanjkanje blagovnih fondov je k temu ne sila. Konkurenca je velika le pri nabavi, pri prodaji je skoraj ni in edina meja, ki jo trgovina mora pri prodaji upoštevati, je kupna moč.

Kljub določenim slabostim sedanjega plačnega sistema pa sta se oba odbora na sestanku s tajniki okrajnih trgovinskih zbornic odločila za njegovo ohranitev. Res je, da bi bilo zelo koristno formiranje plačnega sklada spravi v odvisnost od fizičnega obsega prometa vendar tu, žal obstaja velika tehnična težava, saj količinskega obsega prometa ni mogoče vnaprejšnj določiti saj ne gre samo za veliko število ampak tudi za zelo različne artikle. Tudi tam, kjer imajo obravnava z vsega nekaj artikli, pa

ti niso standardizirani, bi se teza ne dalo, ker bi se v tem primeru lahko bistveno spreminjala kvaliteta. Za prihodnje leto naj bi odstotke od vrednostnega obsega prometa, iz katerih se formira plačni sklad, že določali okrajni ljudski odbori. Zaradi velikih razlik pa, ki se pri tem pojavljajo med posameznimi okraji, bi bilo potrebno vprašanje določanja odstotkov proučiti za celotno državo, da bi vsaj v družbenem planu za leto 1957 določili posebne norme, ki bi določale velikost odstotka, upoštevaje razlike med strokami, velikost krajev, v katerih so trgovine, ter ali gre za grobiste ali za detaljiste.

Odstotek od vrednostnega prometa, ki bi šel po tarifnih pravilnikih v plačni sklad, bi ne bil obdavčen, obdavčene pa naj bi bile dopolnilne plače, tako da bi posobna lestvica onemogočala prevleke zaslužke. Dopolnilne plače bi bile odvisne od prizadevanja vsega kolektiva trgovine, bile bi tem višje, čim večja bi bila produktivnost zaposlenih, oziroma čim večji bi bil promet. Sremljen je čim višji produktivnosti bi lahko vodilo tudi k odpuščanju odvisno zaposlenih, to pa bo treba pri določeni meji, pri kateri bi lahko že trpela kuiturnost potrebe, preprečiti.

Novost bi bila tudi pri formiranju investicijskih sredstev in naj

KULTURNI RAZGLEDI

Zapiski o švicarskem filmu

Ce je govora o švicarskem filmu, se bodo oni gledalci, ki gledajo filme z večjo pozornostjo, prav gotovo spomnili filma »Stirje v džipu«, ki smo ga pred kakima dvema letoma gledali tudi pri nas. Prav gotovo pa bo bralce zanimalo izvedeti kaj več o filmski produkciji tako majhne dežele, kot je Svica. Imeli smo priložnost pogovarjati se s predstavniki švicarske kinematografije o problemih in težavah, s katerimi se morajo boriti in tukaj bi na kratko povzel te pogovore.

V Svici izdelujejo letno 1-3 filme kar pa nas nič ne zadržuje, če pomislimo, da obstajata samo dve podjetji za snemanje umet. filmov. Večje od teh podjetij, »Prärens Film«, je v 30 letih obstoja izdelalo le 20 umetniških filmov. To podjetje je tudi izdelalo zgoraj omenjeni film »Stirje v džipu«. Seveda pa moramo razumeti posebne pogoje v deželi s 4 in pol milijona prebivalcev. Prva ovira so je jeziki, ki delijo Svico na tri dele: nemškega, francoskega in italijanskega, in je treba torej filme sinhronizirati, kar bi tako bili povsod razumljivi. Poleg tega je v vsej državi le kakih 500 kinematografov, od teh pa jih je približno 40 v samem Zürichu. Popolnoma razumljivo je, da tako majhno število kinematografov navadno ne more povrniti stroškov produkcije, saj se tudi pri nas borimo z istim problemom. Ta problem pa se tam še zaostri, ker kinematografija ne uživa prav nobene državne podpore. Vprašali smo šefa produkcije pri »Prärens Film«, koliko procentov stroškov dobijo navadno povrnjene v Svici sami. Odgovoril je »10 do 15 procentov«. Ostanek pa poskušajo dobiti z izvozom. Posebno nas bo začudilo dejstvo, da trenutno v Svici niti enega filmskega studia. Do nedavnega so imeli en sam studio, katerega pa jim je prav pred kratkim prevzela televizija. Upajo pa, da bodo prihodnje leto uspeli dobiti državno podporo za zgraditev velikega studia, ki bi služil obema produkcijama umetniških filmov, prav tako pa po potrebi tudi drugim podjetjem, ki se bavijo izključno s proizvodnjo dokumentarnih filmov. Zanimala nas je tudi cena umetniškega filma. Povprečen film stane okrog 700.000 švicarskih frankov (okrog 10 milijonov dinarjev), smejajo pa ga približno dva meseca.

moramo povedati, da scenarist tudi prvemu delu ni prizanašal in ga je »obogatil« z nekaterimi svojimi domislicami. Prvi del je režiral znani italijanski režiser Luigi Comencini, drugega pa, z veliko manjšim uspehom, neki Švicar. Razliko so hoteli nekako izravnati s tem, da je drugi del v barvah. Luigi Comencini je res uspel pri delu z otroki, prav tako pa je film poln prekrasnih naravnih posnetkov. Kakor večina otroških, tako sta tudi ta dva filma pri občinstvu uspela in je prvi del povrnili producentom že s prikazovanjem v Svici vse stroške.

Dokumentarni film je v še slabšem položaju kot umetniški. Pravzaprav lahko rečemo, da pravega dokumentarnega filma sploh ni, ker dobivajo kinematografi kratke filme od ameriških in drugih podjetij zastonj, ko kupijo celovečerni film. Producenti so navezani samo na razna podjetja, ki naročajo te filme kot reklamno sredstvo. Toda te filme je treba razlikovati od popolnoma komercialno-reklamnih, o katerih bo govora kasneje. Ti naročeni filmi se poslužujejo mnogokrat igrane ali poučne osnove tako da stopi reklamni poudarek v ozadje. Vsi ti filmi so izdelani najmanj v dveh jezikih, mnogokrat pa še več. Tako je nekoli film o moljih izdelan v 10 verzijah, med njimi tudi v japonski. Nekateri teh filmov so tudi izdelani v krajši verziji za prikazovanje v kinematografih in daljši za potrebe podjetja, ki je film naročilo.

proizvod posebnega. Ti filmi so navadno tudi posneti v »švicarski« nemščini.

Kot smo lahko videli iz teh razgovorov, švicarski film ni v lahkem položaju, posebej še, ker je vsa iniciativa prepuščena privatnikom, ki pa gledajo na film le kot na posel, pri katerem se da kaj zaslužiti. Kajti nobenega dvoma ni, da ne bi mogli nihče najti producenta, ki bi bil prepričan, da bo neki film čista izguba, pa bi ga vseeno financiral. Pri večjih podjetjih v drugih državah izguba pri enem filmu ni tolikšno vprašanje, ker se da nadomestiti z dobičkom pri drugem, toda podjetje, ki izdela le en film letno, mora že paziti, kakšen bo ta film. Zaradi tega producenti najmanj tudi filmske delavce iz tujine, katerih imena so jim že v naprej nekaka garancija za uspeh filma, kot je bil to v zadnjem času primer s filmom »Heidi«.

Zanimivo je, da take filme smejajo navadno samo skupine treh ljudi, in sicer vedno istih, kar je dalo odlične rezultate. Ti ljudje so: pisec scenarija, snemalec, ki je hkrati tudi režiser, in montažer, včasih, kadar je potrebno, pritegnete za režijo igrane osnove še kadrega mlajšega režiserja. Treba je le skrbeti, da ima taka skupina vedno dovolj dela, kar pa najbrž ni pretičko, saj nam je glavni snemalec podjetja »Gloria Film« povedal, da dela navadno kar po tri take filme

Pred koncertom violinistke Sabine Skalarjeve

mlada violinistka Sabina Skalarjeva je našemu občinstvu znana še s svojih nastopov na produkcijah Akademije za glasbo in tudi s samostojnih večerov, a že kot šestletna dečlica je mala Sabina navdušila beograjsko glasbeno javnost z nastopom »Vojvodina« svoja oče prof. Maksimilijana Skalarja, pozneje pa je nadaljevala študij pri našem znanem pedagogu docentu Leonu Pfeiferju v področju klavirskih sodstvom končala z odličnim uspehom glasbo v Ljubljani. Bila je tudi nagralna ka zveznem tekmovalju glasbenih umetnikov v Sarajevu.

Znatno izboljšanje in normaliziranje mednarodnih odnosov med Jugoslavijo in ZSSR, ki je bilo poseben poudarek po beograjskem sestanku naših in sovjetskih državljanov, odseva v sorazmerni preselitvi meri tudi v ruskega periodičnega in knjižničnega tiska. Med prvimi literarnih del iz česke, poljske, bolgarske, albanske, romunske itd. književnosti je opaziti v švicarski verziji dalje več prevodov tujih jugoslovanske literature. Prva taka se pojavljajo razne poročila in potopisa po Jugoslaviji, ki so pisani s simpatije in toplino, ki ni samo naravana. Tako je n. pr. letošnja 7. številka centralne ruske revije »Novy mir« v Moskvi priložila posebno poglavje, v katerem pisatelj Vekoslav Kaleb »Soize« in črto srbskega pisatelja Branka Čopića »Senca in bika«.

Okolajška številka druge moskovske revije »Oktahr« pa je n. pr. objavila poročilo, ki je objektivno in z velikim razumevanjem napisal pod naslovom »Po Jugoslaviji« Sergej Krusiški. Poročilo vsebuje razne podatke in vzhodni in osrednji Jugoslaviji. Sredi letošnjega leta je izšla za letošnja 364 str. obsegoča pesniška antologija z naslovom »Pogledja zapadnih in južnih slavjanov«, ki obsega prevode tudi iz jugoslovanske poezije, a pravkar je

Prva zadrzna hranilnica v Srbiji

V Vojvodini so ustanovili prvo zadržno hranilnico, ki je istočasno prva v Srbiji. Ustanovili so jo v Kovinu, iniciativni odbori za ustanovitev zadrznih hranilnic pa so bili ustanovljeni tudi v Bečeju, Novem Sadu, Zrenjaninu, Subotici in Bački Topoli.

Zadrzna zveza Vojvodine je ustanovila poseben odbor za hranilništvo in kredit, ki bo vodil akcije za ustanavljanje sekcij za hranilništvo pri okrajnih zvezah in kmetijskih združenjih, obenem pa tudi za ustanavljanje samostojnih zadrznih hranilnic.

Tudi v mesecu oktobru t. l. je DOZ izplačal naročnikom »Slovenskega poročevalca«

preko 200.000 dinarjev

zavarovalnine zaradi nezgodnih posledic.

Priobčujemo spisek izplačanih nezgodnih škod v mesecu oktobru 1953.

Narberger Ivan, Trbovlje, Vodenska št. 45	dim	9.000
Zibret Vinko, Trbovlje, L. maja št. 11	dim	6.000
Miklavčič Jože, Jesenice, Ukova št. 8	dim	20.000
Hrastar Stane, Ljubljana, Apihova št. 34	dim	3.000
Dotane Juki, Hrastnik - Log št. 310	dim	20.000
Stokan Marko, Hrastnik št. 254	dim	12.000
Jež Jakob, Loka št. 30, p. Zidani most	dim	21.800
Dragar Matija, Zagorje ob Savi	dim	9.000
Zidarčič Urška, Ljubljana, Čevljska št. 99	dim	18.000
Kočevar Jožef, Obrež št. 80, p. Središče	dim	6.000
Kačič Julie, Ljubljana, Titova št. 58	dim	6.000
Sturm Albert, Ogjenskiak št. 19, p. Zg. Poljskava	dim	30.000
Mrežar Karol, Trbovlje, Vodenska št. 53	dim	6.000
Kropič Pepca, Veveče št. 117, p. Polje	dim	18.000

Cenjene bralce ponovno vabimo, da se na list »Slovenski poročevalc« naročite. Naročniki »Slovenskega poročevalca« so zavarovalni proti posledicam nezgod.

FR. DRENOVEC OBISK V SVEDSKI

Komuna v Kiruni

So določena področja, za katera je osrednja vlada najbolj in neposredno zainteresirana, pa jih obravnavajo komuni odbori. To so n. pr. v Kiruni oselbomske, ne izenakovalje te razne, skrbitvo za otroka in zdravstvena služba. Delo teh odborov in upravnih organov nadzoruje neposredno pokrajinska vlada preko svojih inšpektorjev. Ta nadzor uveljavljajo ti inšpektorji z nasveti in dajanjem drugih informacij. Vse pritožbe proti sklepom ali določbam s tega področja rešuje pokrajinska vlada ali vrhovno upravno sodišče, ki lahko vsebinsko spreminjata sklep posebnih komunskih odborov ali pa odločita, naj komunski organi izdajo novo odločitev v takem smislu, kot jo pritožbena instanca odredi.

nam s tem, da bi bila višina dotacij odvisna od dohodkov komun samih. Drugi so bili mnenja, da bi taka rešitev pod pogoj namenske uporabe državnih dotacij omejevala komunalno samopravo pa predlagajo rešitev v spremembi davčnega sistema samega. Osrednji državni organi pa od načela namenske uporabe ne želijo odstopiti, ker zagotavljajo z njim izvajanje tiste politike v komunah, ki jo določata vlada in parlament. Tudi predstavniki vladajoče švedske delavske

mpembno politično in družbeno vprašanje.

Na ozemlju komune v Kiruni živi tudi okoli 800 Laponcev. Seveda še vedno kot nomadi. V mesto prihajajo le zvečer, sicer imajo kolibe v okolici mesta. In to preko poletja, na zimo pa se preselijo v severne gore. Zanimalo me je, kakšen je položaj teh Laponcev v okviru komune. Laponci imajo iste pravice kot Svedi, so mi dejali. In enake obveznosti seveda. Služijo vojaški rok in imajo aktivno in pasivno volilno pravico. Siromašni Laponci prejemajo državne podpore, bogati pa plačujejo davek. V okolici Kirune so štiri laponske naselja — vaši. Po laponskih običajih volijo ti svojega vsakega poglavarja, ki ima določene predpravice. Švedske oblasti spoštujejo te običaje in upoštevajo vsake poglavarje Laponcev kot njihove predstavnike. Vabijo jih tudi na seje komunskega sveta. Vse odnose z Laponci rešujejo oblasti preko teh poglavarjev. Tako čuvajo in ohranjajo samopravo laponskega življa, katerega zelo hitro reddi čas sam, civilizacija laponskega severa pa še prav posebej.

pet let pozneje omogočila nastajanje študija v Parizu. Tam je s svojim darom in izredno muzikalnostjo inštruktorja, profesorje in podjelna ji je bila študijska inšpektorja vlade ter s tem omogočena še nadaljnja specializacija v inozemstvu.

Po komaj enoletnem študiju pri znani violinisti virtuozini Yvon Astruc-Giampi je z velikim uspehom zaključila študij na oddelku virtuozitete na Ecole Normale de Musique v Parizu in podeljena ji je bila diploma »Diplome de Concert. Kmalu za tem je z največ čestitljivimi počtami diplomirala pri odličnem profesorju Alexisu Andrejevu. Še na visoki konservatoriji Sergeja Rahmaninova.

Po te nedvomno priča o izrednem uspehu naše mlade violinistke, ki ima po izjavah svojih profesorjev pred seboj blestečo umetniško pot. Pred odhodom na nadaljnja izpopolnjevanja v Ameriko ho Sabina Skalarjeva v petek 11. t. m. koncertirala v Ljubljani.

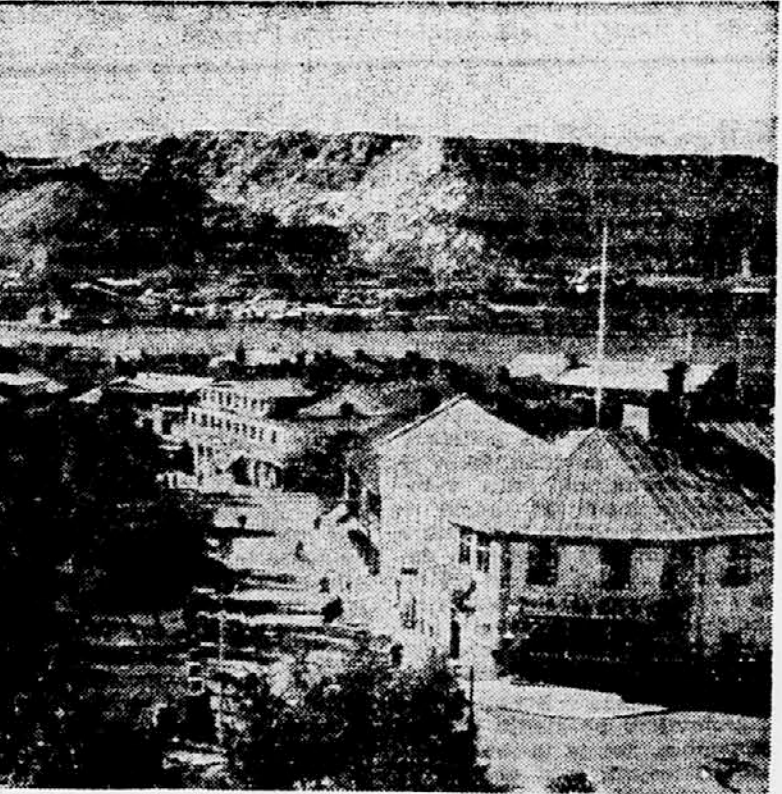
Po trirurnem razgovoru sem z zadovoljstvom poslovil od ljubiteljskih prijateljev na kirunski komuni. Zal mi je bilo le, da nisem mogel sprejeti njihovega vabila, da kot gost obidem celotno ozemlje komune. To bi pa trajalo nekaj dni. Zato sem se moral, čeprav zelo nerad, za vabilo zahvaliti.

Samo še to: ko so mi pripovedovali o svoji komunalni ureditvi, so jo čisto primerjalj za našo. Če sem včeraj zapisal, da nas poznajo v Kiruni predvsem po bahištih, moram danes dodati, da nas vidne osebe, ki delajo v komunah, poznajo tudi s te strani. Bil sem presenečen in ponosen obenem, da o našem razvoju v smeri komun govori tudi za polarnim krogom. Tako lepemu mestu, kot je Kiruna. (Se nadaljuje)

Kuljka, ki je prva svoje vrste v ruskem slovenski beogradski kar dober služila svojemu namenu, seveda predvsem v informativni, ker bo bralca kakorkoli (tako dobro seznaniti s privlačnimi značilnostmi Jugoslavije). Ni sicer dvoma, da bo strokovna kritika našla v njej razne napake in pomanjkljivosti, kar pa seveda prepričljivo bolj poglobljeno strokovnjakom. Vendar bi si kljub temu dovolil nekaj obrobnih pripomb. Popolnoma nepotrebna in neuporabna za našo javnost je Juliska krajina kot poudarjena geografsko zakročena enota, medtem ko bi moral nien slovenski del zveziti z razpravo o osrednji Sloveniji. Nenevarna je delitev Komunskih Alp v dva dela: Savinjske Alpe z najvišjo goro Grintovec (2558 m), ki jih danes naša geografija veda imenuje osrednje Komunjske Alpe, in v Karnijske Alpe, s čimer avtor mliel podaljšek Savinjskih Alp preko Velike in Male na Meveno planino. Tu steče najvišji vrh s koto 1367 (pravilno: 1358 m, Velika planina). Na geografski karti, ki je poleg prevelike karte Jugoslavije dolga kar 1/3, avtor napačno označuje Detonško kot pokrajino ležečo severno od Ljubljane od Smarne gore do Savinje. Notranjska pa mu je tudi vsa prava Dolenska do Košev. Za Gorenjsko steče samo garava, vsaki kot do Kamnika. Vse predel lužnega dela Štajerske od Savinje do Sotle na Imenuti Zagorje, Koziak nad Markberom imenuje napačno Kotlaki pona tudi prelaz Filah v Karavankah (1300 m, pravilno: 1265 m) s čimer je seveda mešalen Linhart. Ime pa je pisec verjetno zamenjal za meško označbo mesta. Povzeli na Kosovem (Goravski) in Podkorenjsko sedlo mu je Vagner. Mimo vseh teh in še drugih napak na drugi strani avtor ne opozarja, da država, ki se razvija ponovno in živejo v njenih sestavnih pokrajinah.

Komune pa morajo obvezno dobiti pristaneke vlade za vsako najetje posojila, plačljivega po petih letih, in pa za vsako jamstvo, ki ga komune dajejo in prevzemajo na finančnem področju. Za urbanistične načrte in gradbena dovoljenja pa mora dati svojo soglasnost pokrajinska vlada.

Velikost Kirune same in razlogi, zaradi katerih se obsežno okoliško področje povezuje v enotno komuno (visoki davčni prispevki rudnika železne rude), je odraz odprtih in nerešenih vprašanj v sistemu razdelitve doho'kov med državo in komunami, na drugi strani pa med komunami samimi. Na ta problem so me v Kiruni posebej opozorili.

Pogled na Kiruno

V letu 1950 so imele mestne komune na prebivalca dvakrat večjo davčno osnovo kot podeželske. Pa tudi med podeželskimi na eni in mestnimi komunami na drugi strani so velike razlike v davčni zmogljivosti. Če označimo davčno osnovo dela podeželskih komun z relativno davčno osnovo 100, znaša

merni izdatkom v te svrhe in so v glavnem neodvisni od dohodkov, ki jih imajo komune same.

Te razlike v finančni zmogljivosti komun pa imajo seveda tudi različne posledice. Mesta in predeli z večjimi dohodki se razvijajo hitreje, drugi predeli po več kot zaostajajo. V švedski stranke se zavzemajo za načelo namenske uporabe državnih prispevkov komunam. To je tudi razumljivo, če upoštevamo, da ima ta stranka večji vpliv in premoč v osrednjih državnih organih, nimajo pa take večine in vpliva v vseh komunah. Ker pa imajo komune velike samopravne pravice, to ni nepo-

Koncert v Podbočju

Pevski zbor grafičarjev Jože Moškrič iz Ljubljane je v soboto in nedeljo gostoval v Zagrebu. Nazaj grede je v nedeljo popoldne po želji tamkajšnjih Socialistične zveze zavil z glavne ceste v vas Podbočje, kjer je pod vodstvom prof. Mihečiča zapel vrsto naših prelopih narodnih pesmi. Tako so nam vnaši vsi pripravili prijetno kulturno presenečenje. Poudariti moramo, da smo odmaknjeni od kulturnih središč in prometnih zvez in da so taki obiski pri nas zelo zaželjeni. Menimo, da bi bilo treba postaviti običaj naš šolske predel, zlasti večje vasi, in ljudje seznaniti s kulturnimi dobrinami.

—ski.

France Dobrovodja

KAKO SE RAZVIJA BORBA PROTI TRGOVINI Z MAMILI

OPIJ V ŽENEVI

Komisija za mamila Organizacije združenih narodov, ki je doslej zasedala v New Yorku, se je s svojimi strokovnjaki in sekretariatom preselila v Ženevo. Čez nekaj mesecev bodo v Palači narodov namestili tudi kontrolni laboratorij. V tem laboratoriju bodo med drugimi vršili poizkuse, ki bodo z najnovejšimi kemičnimi postopki pomagali določiti izvore opija.

Glavni namen komisije za mamila je sklenitev enotne mednarodne konvencije, ki naj bi nadomestila razne mednarodne pogodbe o nadzorstvu nad prometom z mamili, ki so sedaj v veljavi. Prva mednarodna konferenca, ki je bila posvečena nadzorstvu mamili, je bila leta 1909 v Sanghaju. Takrat so izdelali sistem mednarodnega nadzorstva. Leta 1921 je bil ta sistem pod pokroviteljstvom Društva narodov izpopolnjen. Leta 1946 pa je Organizacija združenih narodov osnovala posebno stalno komisijo za nadzorstvo nad mamili. Vendar je treba tu pripomniti, da predstavlja odsotnost Kitajske veliko vrzel bodisi na tehničnem področju, kakor tudi na področju nadzorstva samega. Ker Kitajska ni član OZN, je s to državo nemogoče skleniti kakršnokoli sporazum. Povezana z Generalno skupščino ZN se mora Komisija za mamila zadovoljevali z informacijami, ki jih o tem neskončnem ozemlju daje Formosa.

Danes sodeluje pri mednarodnem nadzorstvu mamil okrog 90 držav. Ta nadzorstvena služba skuša preprečiti zlorabo mamil in odstraniti nevarnost, ki jo predstavljajo mamila za ljudsko zdravje in za človeško družbo sploh. Pri dosedanjem sistemu raz-

lični mednarodni nadzorstveni organi nimajo mednarodnega značaja in ne morejo sprejemati sklepov brez odobritve posameznih vlad. Trenutno obstajajo štiri taki organi: Komisija za mamila, stalni osrednji odbor za opij, organ za nadzorstvo nad mamili (vsi trije organi so odvisni od OZN) in Odbor strokovnjakov za mamila, ki povzročajo toksičnost. Ta odbor pa je odgovoren Svetovni zdravstveni organizaciji.

Komisija za mamila je zakonodajni organ. Ta komisija prouči vsako leto položaje vseh dežel in pregleda poročila, ki jih dajejo vlade teh dežel, kakor tudi poročila mednarodne komisije kriminalne policije. Skrbni tudi za izmenjavo informacij. To je neke vrste mednarodna tribuna, kjer razpravljajo o problemih, ki jih povzročajo nedovoljen promet z mamili.

Osrednji stalni odbor za opij sestavlja osem neodvisnih znanstvenikov, ki ne sprejemajo niti se ne ravna po nikakih vladnih navodilih. Ti strokovnjaki nadzorujejo, da cenitve potreb po opiju, ki jih sporočajo posamezne države, ne presegajo meja in, da države spoštujejo tozadevne mednarodne obveznosti. Isti odbor nadzoruje tudi razvoj mednarodne trgovine z mamili. Bedenje nad to trgovino omogoča odboru takojšnje ugotovitve, če ni neke države, ki je nabavila pretirane količine mamil postala morda središče nedovoljene trgovine.

Nadzorstveni organ za mamila je prav tako sestavljen iz strokovnjakov. Tu so štiri, od teh imenuje dva Svetovna zdravstvena organizacija in imata dovoljenje zahtevati od vlad natančne navedbe in v sporazumu z zainteresirano vlado tudi spremiti cenitve potreb po mamili.

Odbor strokovnjakov Svetovne zdravstvene organizacije se bavi predvsem z zdravniškimi pogledi toksičnosti. Raziskuje, če bi neka nova mamila, kot na primer sintetična, ne bila nevarna in če bi bilo primerno postaviti jih pod mednarodno nadzorstvo.

Nadzorstvo nad sintetičnimi mamili, ki so vedno številnejša, je zlasti težavno. Za mamili, kot je na primer opij, se nadzorstvo lahko izvaja od dežele izvora do odprave proizvoda v različne laboratorije. Mnogo težavnejše pa je nadzorstvo nad mamili, ki vsebujejo na primer

kanapo, ki jo lahko prideluje vsak. Kljub temu so v letu 1954 zaplenili 34.000 ampul sintetičnih mamil, medtem ko so jih leta 1950 zaplenili komaj 239. Borba, ki jo vodijo vsi ti organi, doživlja svoje uspehe pa tudi neuspehe, vendar pa so njeni rezultati kljub vsemu zadovoljivi.

Komisija, ki nadaljuje neutrudljiv boj proti zlorabi mamil, bo v Ženevi redno izdajala bilten, ki bo poleg statističnih objavil tudi članke strokovnjakov o nevarnostih toksičnosti in o vseh sredstvih za njeno preprečevanje.

Pogumna krotiteljica tigrov

Vd, ki so si ogledali moskovski cirkus, so menja, da je krotiteljica tigrov Margareta Nazarova najbolj pogumna od vseh krotilcev divjih živali. Nazarova nastopa z odraslimi tigri. Na sliki vidimo Nazarovo, ki je splezala na vrh drevesa, odkoder vabi tigre naj splezajo za njo na umetno drevo.

Rajska ptica zaščitena

Turistični svet Trinidada in Tobaga v Zahodni Indiji je sklenil, da bo otok Mali Tobago spremenil v park za rajske ptice, ki bodo tam živlele zakonsko zaščite. Otok Mali Tobago je že leta 1909 spremenil v zaščitni park za rajske ptice ljubitelj ptic Sir William Ingram. Takrat je obstajala velika nevarnost, da bo rajska ptica popolnoma izumrla na otoku Arau v Malajskem otočju, ki je bilo edino bivališče teh ptic. Ljudje so jo namreč neusmiljeno streljali zaradi pohlepa po njenem lepem perju.

Danes živi na otoku Mali Tobago že 11 rajske ptice, potomki 47 rajske ptice, ki jih je sir William Ingram prenesel iz otoka Aru. Ingramovi nasledniki so otok Mali Tobago podarili državi pod pogojem, da ga spremenijo v trajno zatočišče rajske ptice.

Za ureditev zaščitnega parka, za nasade banan, za vzdrževanje vodnih izvirov bo turistično društvo Trinidada in Tobaga vložilo 5000 funtov. Predvidevajo tudi, da bodo majhno število preostalih rajske ptice pomnožili s pošiljkami teh ptic iz malajškega otoka Aru. Mali Tobago bo tako postal svetovno znan turistični kraj, ki bo privabil k sebi veliko število tujih turistov, ki bi si radi ogledali to lepo rajske ptice.

Avtomobilski za igralce golfa

Na ameriških igriščih golfa se bodo kmalu pojavili mali električni avtomobili, ki bodo igralcem golfa znatno olajšali njihovo tekanje po polju. Te avtomobile, v katerih bo prostora za tri ljudi, bo pogajal majhen električni motor, ki ga bo oskrbovala baterija. Prvi avtomobilček za igranje golfa bodo poklonili predsedniku Eisenhowerju, ki je znan kot navdušen igralec golfa.

Z jadrnim letalom v stratosfero

Cepprav razpolaga letalstvo z reakcijskimi letali in raketami se so raziskovalci stratosfere vrnili k mnogo skromnejšemu letalu — k jadrnim letalom. Pokazalo se je, da lahko jadrna le-

Kriza italijanske filmske umetnosti

Italijansko filmsko mesto Cinecittà blizu Rima je bilo še lani tako aktivno, da je bila italijanska filmska industrija po svoji proizvodnji na drugem mestu za ameriško. Kmalu pa se je položaj spremenil in je zdaj italijanska filmska industrija že v velikih skrbih. O

krizi, ki preti, govorijo na splošno, da je njen glavni vzrok cenzura.

To je pravzaprav tudi res, kajti že mnogo italijanskih novih filmov je bilo zadržanih dolge tedne in mesece. Nekateri novi filmi so bili zadržani po 6 do 9 mesecev in je to povzročilo producentom največjo škodo. Italijanski filmski producenti namreč niso močni kapitalisti, temveč skoraj brez izjeme — skromni podjetniki. Državna cenzura ni zelo stroga samo glede erotičnih scen v filmih, ki so namenjeni za inozemstvo, temveč še veliko bolj glede vsebine filmov, ki so v zvezi s častjo vojaštva, duhovščine in uradništva. V tem pogledu je cenzura birokratična do skrajnosti, medtem ko je pri filmih z erotično vsebino, ki jih doma ne predvajajo, temveč takoj pošljejo nekam v Južno Ameriko, zelo popustljiva.

Pri strogi filmski cenzuri ima veliko vlogo tudi katoliški kler. Če predstavniki cerkve izjavijo, da ta ali oni film »za mladino ni primeren«, pomeni to, da bo imela filmska industrija okoli 30 odstotkov izgube pri svojih dohodkih. Če cerkveni predstavniki menijo, da ta ali oni film ni »priporočljiv«, pa to pomeni, da ga sploh nikjer ne bodo mogli predvajati. V vsej Italiji je okoli 12.000 kinematografov, a med njimi jih je nad 5000, ki so pod upravo raznih verskih organizacij in posameznih župnij. Pri cenzuri filmov pa imajo svoj delež tudi razne politične stranke. Neofašisti so že mnogokrat divjaško napadli kinematografe, v katerih so predvajali filme, ki jim niso bili všeč. Ta vzgled so posnemale tudi že

Živ na smetišče

Pred kratkim je v Baltimore 57-letni Charles Brogden po celonočnem pijančevanju legel v zaboj za smeti in trdno zaspal. Zbudil se ni niti naslednjega dne, ko so delavci natovorili zaboj na kamion in ga odpeljali iz mesta. Šele takrat, ko so ga iz višine sedmih metrov vrgli s smetmi vred na obširno smetišče, se je Brogden prebudil. Na srečo se ni pri padcu nič poškodoval.

Televizijska Amerika-Evropa

Predsednik neke velike ameriške radijske družbe je izjavil, da bodo v petih letih že lahko prenašali ameriške televizijske programe v Evropo. Prenasjanje televizijskih programov iz Amerike v Evropo bo omogočila veriga postaj za mikrovalove, ki bo premostila Atlantik. V desetih letih pa upa, da bodo pošiljali televizijske programe iz Amerike tudi v Azijo.

Sporno državljanstvo

Pred kanadskimi oblastmi v Montrealu se je pojavil problem ali bo mala Foster, ki je stara komaj nekaj dni, državljanka Kanade, ZDA, Holandske ali Jamajke. Deklica se je namreč rodila v višini tisoč metrov nad ozemljem Združenih držav Amerike. Njeni starši so iz Jamajke; luč sveta je zagledala v holandskem letalu, prvič pa je stopila na zemljo v Montrealu v Kanadi. Njena mati Gloria Foster se je na Jamajki vkrcala na letalo, da bi jo preneša v London, kjer je njen mož. Nad Pensilvanijo pa se je število potnikov v letalu povečalo za malo Foster.

Podzemsko pristanišče za švedsko mornarico

Kljub njeni nevtralnosti je znano, da ima Švedska eno izmed najmodernejših armad na svetu. Tudi mornarica ni majhna, kar je pa še več vredno, je to, da je zelo sodobna. Pred kratkim se švedske oblasti izdale javnosti še eno tajnost. Ob vsem Baltskem so napravili v skandinavski obliki posebne tunele, kjer lahko pristajajo tudi največje vojne ladje. Na sliki vidimo švedskega rušilca »Upland« (1880 ton) zasidranega v podzemskem pristanišču. Ta pristanišče so varna pred bombardiranjem, obenem pa se na ta način lahko dobro skrije razmeroma velika flota.

Ženitveni posredovalci

Njihovi klienti in dohodki

V Parizu je 98 koncesionarnih ženitvenih posredovalnih uradov, v raznih pokrajinskih Francije pa jih je še nad 300. V zadnjem času dobiva pariška policija prefektura mnogo prošelj za dovoljenje novih takih posredovalnih uradov. Vse posredovalce za ženitve imajo več nameštencev, po najnovejših statističnih podatkih pa imajo vse skupaj že nad 250.000 nameštencev. Kako je mogoče, da je danes v Franciji, ki je napredna in raznim predsodkom nasprotna država, tako veliko področje obrti ženitvenega posredovanja?

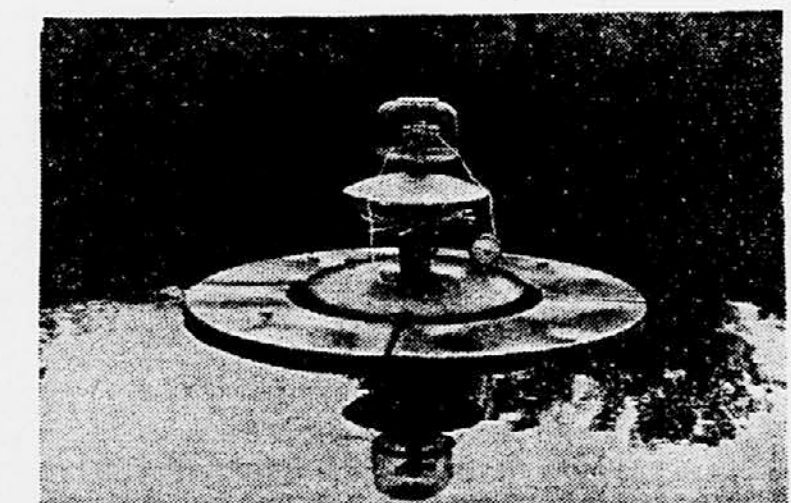
Kliente ženitvenih posredovalnic je treba deliti na dve kategoriji: v prvi kategoriji so plašljivi in nerodni ljudje, v drugo kategorijo pa spadajo ti, ki imajo dobro preračunane namene. Težko je reči, katera kategorija je močnejša. V drugi kategoriji so očetje in matere tako imenovane boljše družbe, ki skrbijo za omožitev svojih hčerk ne prepuščajo več raznim plesnim prireditvam, temveč zaradi enostavnosti samo še agenturi za ženitveno posredovanje. Nekdaj so premožne družine pošiljale svoje hčerke v najrazličnejše plesne tečaje, da bi tam našle svojega bodočega življenjskega partnerja, zdaj pa za tako iskanje ni več časa. Vseposvoda so agenture ženitvenega posredovanja in pri njih se to v najkrajšem času opravi. Po statističnih podatkih je samo ena agentura za ženitveno posredovanje, ki je bila ustanovljena pred šestimi leti, že dosegla združenih 23.435 zakonskih zvez.

Ženitveni posredovalci so veliki psihologi in ko izkoristajo razne časopisne oglase, s katerimi išče »samostojna« starijša žena dobrega in mirnega družabnika za izlete ali pa »uradnik na stalnem mestu primerno družabnico v svojem prostem času,« jim to še zdaleč ne zadostuje. Ustvarili so sistem nevsiljive reklame za svoje urade in ta sistem se uveljavlja v vseh družinah, kjer so kandidati za zakonski stan. Agenti posredovalnic se posebno zanimajo za plašljive in nerodne ljudi obeh spolov in, kakor kažejo podatki iz posredovalnic, je takih klientov največ in se od njih tudi največ zaslužijo. Ko odkrije agent ženitvene posredovalnice plašljivega mladeniča, ki si zelo želi zveze s kakim dekletom, ga najprej temeljito psihološko presodi od vseh strani, potem pa mu popolnoma neobvezno pošilja razne ponudbe. Baje se nikdar ne zgodi, da vsaj ena taka ponudba ne bi učinkovala in da ne bi posredovalnica pridobila novega klienta. Ko se plašljivi klienti pojavljajo po prvih ponudbah, jim v posredovalnici znajo povedati še marsikaj o ponudbah, ki si jih prej sami v svoji plašljivosti niso znali niti predstavljati. Ženitvene posredovalnice v Parizu in v vsej Franciji so torej v polnem obratu, z njihovo pomočjo je sklenjeno mnogo zakonskih zvez in, če se take zveze kmalu razbijejo, pa ima posredovalnica spet novo delo in nov zaslužek.

Po naročilu: toplo ali hladno

V ZDA sta se skoro istočasno pojavila dva izuma, ki sta si po učinku popolnoma nasprotna:

Naprava proti petrolejskim požarom

V velike bencinske rezervoarje so začeli nameščati posebne naprave, ki jih požene v pogon povečana temperatura. Strokovnjaki trdijo, da pogasijo ogenj v nekaj sekundah.

kinopredstav. V razmerju s svojim povprečnim dohodkom je italijanski državljan kot ljubitelj filma na prvem mestu, ker si izdelek za obisk filmske predstave otrguje mnogokrat tako rekoč od ust.

eden je za ogrevanje, drugi pa za hlajenje. Za oba ta izuma se zanimajo lastniki avtomobilov. Za ogrevanje potniški avtomobili, za hlajenje pa tovorni, ki prevažajo blago, kateremu škoduje prevelika vročina. V mestu Milwaukee je restavracija pod milim nebom, kamor se gostje pripeljejo kar z avtomobili in iz njih sploh ne izstopajo. V avtomobilih pojedjo

Nasprotni sistem, to je sistem ohlajevanja, pa je sestavljen iz železnih cevi, ki so vertikalno zabite v zemljo v razmaku nekaj metrov. Visoke so tri metre, na vrhu pa so povezane z vodoravnimi cevmi. Na vsakem cevi je pritrjena dvojna naprava za hlajenje z daljšo žico za vključitev tega sistema v že obstoječi hladilni sistem na samem kamionu, ki je za prevoz mleka in mlečnih izdelkov posebej grajen. Kamione natovarjajo z mlekom že zvečer, zato v vročih dneh pripeljejo kamione do te ohlajevalne naprave in tu parkirajo cel noč, da lahko naslednje jutro razvozijo v mesta sveže, nepokvarjeno mleko.

Sportniki na prižnici

Da bi privabili več mladine v cerkev je neki angleški pastor iz Bridgeporta pripeljal v cerkev slavne sportnike, da bi ti namesto njega brali biblijo.

Poplava v Benetkah

Medavno so hudi nalivi povzročili pravo poplavo v Benetkah. Na sliki vidimo Benetčane na poplavljenem Markovem trgu.

Plovba na avtomobilski gumi

Devetnajstletni Giuseppe Deponti je priplul v Benetke na avtomobilski gumi. Deponti je krenil na pot iz svoje rojstne vasi Mello, prevozil vse reke v Padski dolini, zaplul v Jadransko morje in ob obali priplul do Benetk. Pot je bila dolga okrog tri sto kilometrov, prevozil pa jo je v 126 urah.

Zena možu na železniški postaji: »Pa zagotovo piši, čeprav samo na črke.«

V Ženevi nič novega

Ženeva, 8. nov. (AFP). Na današnji osmi seji ženevske konference štirih zunanjih ministrov je Macmillan v kratkih besedah podprl izjave prvega govornika Pinaya.

da so izjave Molotova tako resne in pomenijo tako kršitev navodil šefov štirih viad, da želi premisliti, preden odgovori sovjetskemu ministru. Dodal je, da bo odgovoril na stališče, ki ga je zavzel Molotov, na jutrišnji seji, katera je bila napovedana za 16. ura. S tem je bila današnja seja ob 19.56 končana.

Pinayu konferenco o Srednjem vzhodu, je Ilič dejal novinarjem, da »nima ničesar povedati.«

Menadoma nas je zapustila naša ljuba mama MARIJA GOLOB roj. ŠIFAR. »Golobova mama« interniranka v Ravensbrücku, vdova talca in mati padlih borec.

Pinay je nocoj priredil večerjo na čast ostalim trem zunanjim ministrom. Iz krogov francoske delegacije se je zvedelo, da so ob tej priložnosti razpravljali o Indokini.

Jutri ob 11. se bodo trije zahodni ministri sestali v rezidenčni Pinay. Sestanka se bo udeležili tudi zahodnonemški zunanji minister von Brentano, ki, kakor izjavljajo zahodnonemški krogi, ne bo dal nobenega novega predloga o nemškem vprašanju, temveč bo samo pojasnil stališče Zahodne Nemčije.

Ženeva, 8. nov. (AP) Ameriški predstavnik je zamikal vesti nekaterih listov, da bi bil ameriški zunanji minister Dulles izmenjal poslanici s kitajskim ministrskim predstojnikom Ču En Lajem, s čimer naj bi bilo prišlo do »osnovnega sporazuma« med obema državnicoma, kar bi omogočilo restitucije vprašanju Daljnega vzhoda.

Poskusi Turčije za pristop Libanona bagdaskemu paktu

Bejrut, 8. nov. (AFP) Na povratku iz Amana, kamor je spremljal predsednika turške repub. Bayarja, je turški zunanji minister Zorlu, kakor se je zvedelo iz dobro obveščene virov, v razgovoru, ki ga je danes imel v Bejrutu s predsednikom libanonske vlade Karamom, vztrajal na prednosti, ki naj bi jih Libanon imel, če bi pristopil k bagdaskemu paktu.

Segni voditeljem štirih strank vladne koalicije

Rim, 8. nov. (Tanjug) Predsednik italijanske vlade Segni je danes sklical na takojšnjo sejo sekretarje štirih vladnih strank, s katerimi je razpravljal o položaju, v katerem sta se znašli vlada in parlamentarna večina, ker so nekateri desničarske skupine vladne koalicije večkrat odklonile podporo vladi.

V NEKAJ VRSTAH

Manila, 8. nov. (AFP) Po vesteh, ki so nocoj prispele v Manila, je bilo ubitih 7, ranjenih pa 16 oseb med incidenti, do katerih je prišlo danes na filipinskih volitvah. Zaradi nepravilnosti pri glasovanju je bilo aretiranih 9 oseb.

Washington, 8. nov. (AFP) — Predstavnik ameriškega zunanjega ministrstva je demantiral vesti nekaterih britanskih listov, da je ameriška vlada pristala na to, da bo prodala Izraelu »precejšnje količine orožja.«

Kairo, 8. nov. (AFP) Predsednik vlad Egipta in Sirije Nasser in Gazi sta danes slavnostno izmenila ratifikacijske listine v Damasku nedavno podpisanege egiptovsko-sirijskega obrambnega pakta.

London, 8. nov. (Reuter) Iz mednarodnega vira se je zvedelo, da bo predsednik britanske vlade Eden na jutrišnjem tradicionalnem banketu londonskega župana dal važno politično izjavo o stališču Britanije do sedanje krtize na Srednjem vzhodu.

London, 8. nov. (AFP) Predsednik britanske vlade Eden je danes v Spodnjem domu zavrnil predlog laburističnega poslana Ushorna, naj bi Antarktik razglasili za mednarodno ozemlje pod pristojnostjo OZN.

Stanje po VII. kolu: Smlislov 4.5 (1), Trifunović 4.5, Geller, Bisguler, Dückstein, O'Kelly, Milek, Gilgierić 4, dr. Filip, Barca, Minev, Ivkov 3.5, Matanović 3(1), Karaklajić, Fuderer, Pir, Rabar, Porrecca, 3, Bertok 2, Udovčić 1 (2).

Stanje po VII. kolu: Bend 5.5, Stupica 5, Stambuk 4.5, Bogdanović, Larsen 4(1), Dime 3.5(1), Djurašević, Bilek, Suksta, ĐURGO 3.5, Bajec 3(2), Franolić, Matulović 3(1), Subotičanec 2.5, Rinder 1.5, Zaradić 1(3), Palušis 0.5.

Zenska namiznotiška reprezentanca Zahodne Nemčije v postavi Fiedler in Schlaf je sinoči premagala enako reprezentanco Jugoslavije, ki sta jo zastopali Čovičeva in Nikoličeva s 3:2.

Trgovsko podjetje »Planika« Slov Bistrica poceni prodaja TOVORNI AVTO »Chevrolet«, 3-tonski, v brezhibnem stanju (generalno popravljen), in visok pisalni stroj znamke »Royale«.

Zdravilnišče Dobrna tako ugodno prodaja: tovorni avto, 3-tonski, znamke »Chevrolet«; osebni avtomobil »Olympia«; štedilnik, železni, nov kapacitete 200 obrokov. Ogled avtomobilov in štedilnika vsak dan od 7. do 17 ure v zdravilnišću Dobrna.

Uprava za komunalno gospodarstvo Trbovlje razpisuje mesto GRADBENEGA TEHNIKA z vsaj nekakšne prakso. Ponudbe s kratkim opisom dosejanje zaposlitve pošiljite na gornji naslov. Stanovanje zagotovljeno.

SPORI

Kako naj organiziramo vadbo na snegu?

Navedel bom samo vzoren primer, ki naj služi vsem podzvezam in okrajnim zvezam, klubom in društvom za zgled, kako je treba organizirati smotno vadbo smučarja v naših krajih.

Navedel bom samo vzoren primer, ki naj služi vsem podzvezam in okrajnim zvezam, klubom in društvom za zgled, kako je treba organizirati smotno vadbo smučarja v naših krajih.

Preripčajmo dedka mraza, da obdaril otroke s snucmi! SNAJMI VSO POMOČ IN POKAZIMO RAZUMEVANJE VADITELJEM IN UČITELJEM SMUCARJAM!

Naše najboljšje košarkarice v Ljubljani

Za 11., 12. in 13. november nam najboljšje jugoslovanske košarkarice obetajo zanimive borbe in odlične igre na medrepubličnem košarkarskem turnirju v Ljubljani, ki bo veljal za pregledno tekmovalni naših igralcev pred evropskim prvenstvom košarkarice v Pragi.

Na predvideni bodo sodelovale štiri ekipe, in sicer prva in druga reprezentanca Srbije, nadalje reprezentanca vrsta iz Hrvaške in izbrana slovenska ekipa. Nedvoumno lahko največ pričakujemo od prve garniture gostinjske Srbije odličnih igralcev večkratnega prvaka Jugoslavije Crvene zvezde iz Beograda, ki bodo postavile hrbenico jugoslovanske reprezentance na prvenstvu Evrope v Pragi.

Slovensko reprezentanco bodo sestavili iz naslednjih igralcev: Marković, Weingerl, Benov, Lovic, Berčić (vse »Ljubljana«), Novljan, Kva. Porenta, Mlak Prša (vse ASK »Olimpija«), Praso, Stamenec, Glušček, Gorup, Mirnik in Černe (vse »Spartak«).

Francoska nogometna reprezentanca bo nastopila v petek na stadionu Colombes proti našemu državnemu moštvu v naslednji soboti. V vrstah: Penverren, Jonus, Marcel, Foix, Glovacki, Kopa, Piantoni in Titour.

JESENICANOM NE KAŽE NAJBOLJE...

Jesenice že dolgo slavijo kot športno središče, katerem je delalo in cvrstlo veliko število odličnih tekmovalcev in ekip, ki niso bile v čast samo jeseniškemu športu, marveč vsemu jugoslovanskemu domstvu na splošno. Tudi zdaj živi in dela na jesenih precej športnikov, ki častno zastopajo naš gorenski košararski center in svo državo, vendar ti športniki za svoje izpopolnjevanje in nadaljnji razvoj nimajo najboljših pogojev.

Čeprav so Jeseniški športniki tudi v letošnji sezoni poželi nekaj zavih in vrednih uspehov (v kletjanju, odbojki, v namiznem tenisu in pa veda v smučanju in hokeju na ledu), na vse to se ne more zadovoljiti, kajti iz množice takih športnikov kakršni so že bili in so na jesenih še pričakujemo seveda še mnogo več.

TRGOVSKO PODJETJE NA DEBELO

TRGOVSKO PODJETJE NA DEBELO "IZBIRA" Slovenj Gradec PRODA: tovorni avtomobil »Renould«, 4-tonski in tovorni avtomobil »Blitz«, 3-tonski. Oba v dobrem stanju — brezhibna. Cene ugodne; informacije pri gornjem naslovu. Ogled vsak dan od 7. do 15. ure. Uprava

ŽELJEZARA SISAK SISAK PREDGRADJE. Telefon: 351, 354 in 355. Brzojavni naslov: Željezara Sisak. Obvažamo vse potrošnike brezšivnih cevi, da za leto 1956 ne bomo sklepali neposrednih pogodb za cevi s potrošniki. Gskrbovanje potrošnikov bodo opravljala izključno naslednja trgovska podjetja: »INDUSTROTEHNA«, »ŽELJPOH«, »TEHNOMETAL«, »JEKLOTEHNA«, »METALSERVIS«, »TEHNO PROMET«, »GRAMAT«, »SERVIS«, »TEHNOMETAL«, »FEROELEKTRO«, »MATERIAL«, »METALURGIJA«, »TEHNO SERVIS«, »SUMADIJA«, »KOVINOTEHNA«, »METAL«, »ŽELJEZAR«.